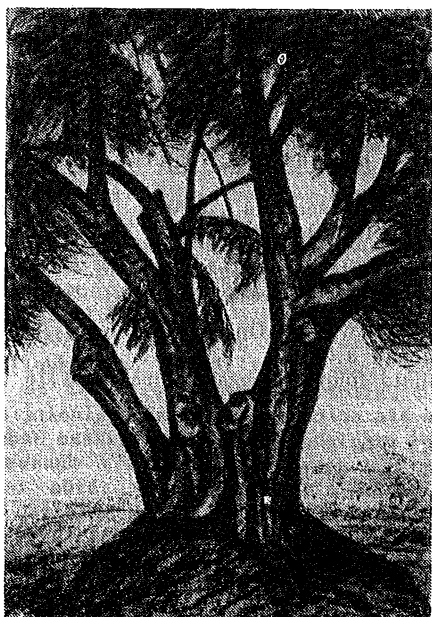

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református Egyházkerület folyóirata

1991. június

II. évf. 6. sz.

TARTALOM

Tanulmány

Günther Bornkamm: Isten dicsőítése. Róma 11,33-36	243
---	-----

Vasárnapi prédikációk

Bustya Dezső: Istenfélő élet. Jób 1,1-5	247
Csiha Kálmán: Templomépítés. 1Kronika 22,7-16	249
Kozma Gizella: Őt kicsinyeiben észrevenni. Máté 25,40	252
László Dezső: Az Úrnak Lelkével. Zakariás 4,6	255
Walter Lüthi: Vigasztalás a hátramaradottaknak. Máté 5,4	257
Walter Lüthi: Föld a szelídeknek. Máté 5,5	262
Nagy László: A Seregek Urának követe. Malakiás 2,7	265
Székely András: Intés a lélek egységére. Efézus 4,1-3	268
Eduard Thurneysen: Jézus és Júdás. Máté 26,14-16	270

Esketési beszédek

Bányai László: Házassági tanácsadás . 1Péter 3,1-7	276
Nagy István: Könyörgés Istenhez. Zsoltárok 67,2	277

Temetési beszédek

Bóné Lajos: Gyógyíthatatlan seb? Üngyilkos felett. Jeremiás 15,18 és Siralmak 3,26	279
Csiha Emese: Alkoholista fölött. Jeremiás siralmi 1,16	281

Tanulmány

Günther Bornkamm

Isten dicsőítése

Róma 11,33-36

I.

Pál Isten dicsőítésével fejezi be (Róma 11,33-36) azt a nagy szakaszt, amelyben Istennek Izrael sorsát érintő igazságosságáról értekezett. A doxológia lényegének megfelelően himnikusan fokozott mondatokban formálja meg ezt. Ennek a himnusznak az egységességét legkevésbé sem zavarja az, hogy bibliai igék mozaikjából építi fel. Ha ezt a textust a himnuszok műfajához is soroljuk, ami helyénvaló is, mégsem kell ezért költészeti terméknek tekinteni, hanem inkább arra gondolni, hogy ez a dicsőítés önkéntelenül ilyen formába kívánczolt. Mindenképpen úgy halmozódnak benne részben épp az ótemstamentumi igék (34. és köv. v.) felvétele által a himnikus stíluselemek, ld. a 33. és 36. verseket is, hogy nem csupán emelkedett hangú prózáról, hanem valóban egy himnuszról beszélünk.

Itt éppúgy, mint egyébként az Ó- és Újszövetségben, a himnuszt több mint kedvelt retorikai stílusesszköz, költői túlzás vagy egyéni hangulat nyelve. A himnuszt eredetileg az istenisztelethez tartozik, a hódolat és az Isten imádó, nyilvánvaló és jelenlevő felsége és hatalma alá vetettség kifejezése.

Ami Pált a Róm 11-ben ezekre a himnikus mondatokra készíti, az kiviláglik annak az egész szakasznak a tartalmából, amelyet e mondatokkal zár be. A tény az, hogy Izrael sötét és talányos útja mögött, amely előbb még az apostol panaszát is felkeltette, látható lett az isteni könyörület célja. Isten túlerejét, ítéleteinek túlerejét, de főképpen az ő könyörületének túlerejét akarja tükrözni a himnikus kifejezési forma. Itt már nem elbeszél, nem ecsetel valamit, nem számol be valamiről, amit elgondolkozva részletekben kellene kibontakoztatni, hanem átfogja az egészet és egy el nem múlt jelen magaslátára emeli. A himnuszt mint Isten hatalmának dicsőítése azt fejezi ki, ami minden gondolatot felülmúl; az ámulat kifejezője.

E. Norden és G. Harder szerint a himnuszt szövege kata kóla kai kómata a legjobban kilences sorokba tagolható:

- 33. hó batosz ploutou kai szofiasz kai gnoszeosz theou
hósz anekszereunéta ta krimata autou
- 34. kai anekszichniasztoi hai hodoi autou.
tisz gar egnó noun küriou;
é tisz súmbroulosz autou egeneto;
- 35. é tisz proedóken autó,
kai antapodothészetai autó;
- 36. hoti eksz autou kai di' autou kai eisz auton ta panta..
autó hé doksza eisz tousz aiónasz amén.

A szöveg ószövetségi zsidó és görög elemeket tartalmaz; az előbbiekhez tartoznak az idézetek: Ézs 40,03; Jób 41,2 (34. v. és köv.), a doxológia (36. v.), de már a Péld 8,18 (3,16) és Jób 5,9; 9,10 (33a és b) összecsendülése, ha nem is szabad idézetenként, de eléggé bizonyítják, hogy Pál kifejezései a LXX által formálódtak, pontosabban mondva - és ez a 11,34 és köv. megértéséhez fontos - a késő zsidó bölcséleti költészetre utalnak vissza. A görög theológiából származnak az eredetileg alfa-privatummal képzett verb-adjektívumok; Harder rámutatott, hogy ezek már Pál előtt fellelhetők a zsidóság imáinak nyelvezetében és theológiájában, találkozhatunk is velük bőven az őskeresztyén himnuszokban és imádságokban. Görögből származik a bathosz ploutou választékos kifejezési módja is a 33. versben, és bizonyára a

pan-formula is a 36. versben. Mindkettőt a hellenista zsidóság közvetítette Pál számára.

A himnusz Isten kimeríthetetlenléte és kikutathatatlanlansága feletti álmélkodó felkiáltással kezdődik, amit emberi ész fel nem foghat. Pál nem görög módon, nem spekulatív gondolat csupán Isten lényére, hanem történetileg "ítéleteire és utaira". Ezek adják meg a három fogalomnak - ploutousz, szofia, gnószisz - igazi értelmét. Ploutousz: Róm 9-11 szerint Isten gazdagsága eszközökben és utakban üdvözítő céljának elérésére ("Mindennél vannak útjaid..."), tehát ugyanakkor Isten irgalmasságának és hosszútűrésének gazdagsága (Róm 10,12; Ef 1,7; 3,8); szofia: Isten bölcsessége, ami egykor a teremtést körülvette (1Kor 1,23), most Krisztusban meghatározott (1Kor 1,30; Kol 2,3); gnószisz theou (gen. subj., mint ahogyan ebből kitűnik az, hogy theou az első két taghoz is tartozik): Isten megismer, vagyis kiválaszt (Róm 9,11; Ef 1,4 és köv.).

Kikutathatatlanok, kinyomozhatatlanok az ő ítéletei és kegyelmének jelei (33b). Persze ez nem azt jelenti, hogy az emberi megtapasztalás számára megközelíthetetlenek lennének, de mélységükben áthatolhatatlanok; az ember nem járhat utánuk, isteni eredetükig vissza nem követheti azokat. Pál sem úgy beszél, mint olyan, aki a dolgok mögé tekintett volna. Minél teljesebben és világosabban megnyíltak Isten ítéletei és utai a 9-től 11-ig terjedő fejezeteknek nagy gondolatmenetében, el egészen Izrael megmentésének misztériumáig (11,25 és köv.), annál kifürkészhetetlenebb lett azoknak mélysége.

Mindhárom következő kérdés (34. v. és köv.) ezt a feleletet követeli: Senki! Ezeknek megértéséhez fontosnak tűnik számomra, hogy azok fordított sorrendben a három fogalomhoz: ploutousz, szofia, gnószisz (33. v.) kapcsolódjanak:

1. "Kicsoda ismerte meg az Úr értelmét?" (Ézs 40,13; vö. 1Kor 2,16). Felelet: Senki, aki Isten megismerését, vagyis az ő kegyelmi kiválasztásának titkát méregetéssel számítgatja: hó bathosz gnószisz theou.

2. "Kicsoda volt néki tanácsosa?" (Ézs 40,13). "Az Isten tanácsában hallgatóztál-é és a bölcsességet magadhoz ragadtad-é?" (Jób 15,8). "Az Isten mélységét elérheted-é, avagy a Mindenhatónak tökéletességére eljuthatsz-é?" (Jób 11,7) "Mert ki állott az Úr tanácsában és ki látta és hallotta az ő szavát? Ki figyelmezt az ő szavára és hallotta azt?" (Jer 23,18) Ki játszotta tehát azt a szerepet, amelyre Isten a "bölcsességet" hívta el, hogy az legyen az ő szümboulosza? (Sap 8,9) - hó bathosz szófiász.

3. "Ki adott előbb önéki valamit" - úgy, hogy Isten most köteles lenne annak hálából a kapott dolgot visszaadni? Ki mondhatná el magáról, hogy Istent ő segítette hozzá a "gazdagsághoz" és most joga lenne az isteni ajándékok teljességét visszaperelni? Hó bathosz ploutou. Abszurd feltevések nyilvánvaló fokozása ez.

Az emberi elbizakodottságnak e háromszoros elutasítása után Pál egy mindent átfogó mondattal zárja le a részt (36. v.). A háromszor hangsúlyozott autosz (eksz autou - di' autou - eisz auton) megfelel az ebben a 33. versben olvasható theounak. E. Narden rámutatott arra, hogy a mindenség-formula (36. v.) sztoikus eredetű. A legszembetűnőbb párhuzam, amit már Wettstein feljegyzett, s amit azonban csak Norten vett azt megillető figyelembe, Marcus Aureliusnál található (Magánbeszéd IV. 23.): "Mindaz, ami neked harmonikus, o világ, az nekem is az. Semmi se ér engem túl korán vagy túl későn, amit te időszerűnek találsz. Mindaz, amit a te esztendeidnek változásai hoznak, gyümölcs az számomra, ó természet!." ek szou panta, en szol panta, eisz sze panta. A sztoikus számára a fűszisz azonos Istennel. Az itt vonatkoztatott mindenség-formula egyébként is gyakran jelenik meg a sztoikus hitvallás egyik módjaként.

E sztoikus formula Pál általi átalakítását jogosan méltatták újra és újra figyelemre. Amikor Pál ezt az ítéletet és Isten kegyelmének történésére használja (vö a 36. verset a 32. v.-sel), megszünteti a sztoikus immanencia-gondolatot. Míg a sztoánál az Istentől kiáradó és öbelőle áramló létéről van szó, ami vele egy, addig Pálra jellemző, hogy nála a fentebb idézett Marcus Aurelius-i mindenség-formula közvetítő tagja mint olyan nem szerepel:

en szoi panta. Ezzel a formula el is veszítette panteisztikus értelmét; a teremtőnek, a történelem Urának és beteljesítőjének művét dicsőíti. Neki szól a doxologia, ami a himnuszt bezárja.

II.

Ez a textus elég jelentős nehézségek elé állítja az igehirdetőt. Ezek először is a szövegből adódnak. Lehet egy dicsőítésről prédikálni? Szabad-e ezt tanítássá, biztatássá alakítani? Nem épp az-e a különlegessége ezeknek a gondolatoknak, hogy a hála szárnyán emelkednek a magasba? Lehet-e ezt a textust másképpen magunkévá tenni, mint hogy magunk is bekapcsolódjunk a dicsőítésbe? Ezenkívül ez a dicsőítés azt a határozott gondolatmenetet zárja le, amit a 9-től 11-ig terjedő fejezetek foglalnak magukba. Adjon tehát ez a textus alkalmat arra, hogy a zsidókból és a pogányokból álló egyház csodájáról és titkairól (Izrael elhívásáról és elestéről, a pogányokkal szembeni konokságának jelentőségéről és végül Izrael újra befogadásáról) prédikáljunk? De hogyan kerülhetjük el azt a veszélyt, hogy egyetlen prédikációba mondjunk el lehetetlent, s a gyülekezetet pedig, amelynek a tejnék italára van szüksége, kemény eledellel tápláljuk, amit nehéz megemésztenie?

Hirdesse akkor erről a textusról a prédikáció a perikópa-rend szerint a Szentháromság titkát! Milyen támaszpontokat adhat ehhez a textus? A dogma és a Szentháromság ünnepének kialakulása későbbi dátumhoz kapcsolódik. A szentháromság-ünnep csak a középkortól kezdve létezik, eredetileg a pünkösdi utáni vasárnap a pünkösdi ünnep befejezése volt. Ilyen szempontból levelünk mint perikópa a pünkösdi ünnepéhez tartozik és kitűnően illik is oda. Habár a Szentháromság témájához, legalábbis expressis verbis, nem nyújt adalékot. Óvakodni kell hát exegetikai mesterkedésektől, nehogy a gazdagság, a bölcsesség és Isten megismerésének három fogalmát esetleg a Szentháromság három személyére vontakoztassuk. E fogalmak mindegyike Istenről beszél, a Teremtőről, a Megváltóról és a Beteljesítőről. Talán inkább az utolsó vers hármas tagulása mondanivalója utalhatna a Szentháromságra, mint ahogy ez már az Ösegyház óta így van: eköz auton utalás az Atyára és a Teremtőre, de auton utalás a Fiúra és a Megváltóra, eisz auton utalás a Lélekre és a Beteljesítőre. De exegetikailag sem lehet vállalni a felelősséget, mivel Pál apostol számára ez a hármas differenciálódás legalábbis még idegen. Csupán az Atya és a Fiú megkülönböztetésére adhatna 1Kor 8,6 valamelyes jogot. Hogy Pál a valóságban milyen kevéssé differenciál, mutatja, hogy ő a di' auton-t, ami ott Krisztusra, az Úrra vonatkozik, itt az Istenről mondja; Őrá vonatkozik az eisz auton, anélkül, hogy ártana a ténynek, miszerint ez a Kol 1,16-ban a Fiúra vonatkoztatható. Tehát itt trinitárius sémával semmit sem kezdhetünk. - Talán épp ez számunkra egy fontos figyelmeztetés, hogy mi, mint az Újszövetség igehirdetői, nehogy egy theologia gloriae magasságába emelkedjünk, ami a Szentháromság belső misztériumába spekulatív módon kísérelne meg behatolni, hanem tegyünk bizonyosságot az egy Isten kijelentéséről, aki Teremtő, Megváltó és Beteljesítő, akinek bennünk, az egyházban és a "mindenségben" végzett hármas működését kell hirdetnünk. A Szentháromság misztériuma csak így fog számunkra megnyílni. Amit az egyház a dogmában kifejezett, az segítséget lesz számunkra, hogy a hitvallásban három tételben összefoglaltakat egységükben foghassuk fel. Nagyon könnyen feloldjuk ezt az egységet és a kijelentést mint három egymás után következő felvonásban végbemenő történetet tekintjük, s ezáltal misztikus dogmává alakítjuk, ami aztán még esetleg - szekurizálva - vallásos eszmék fejlődéstörténetének is mutatkozik. A trinitárius dogma értelme az, hogy gondolkozásunkat kiszabadítsa az ilyen fogságból és Isten munkáját mint a halál hatalma feletti győzelemt az idő és a történelem számára megjelenítse. Minket (vagyis az egyházat és a világot) egyszerre átfog ez a működés, nem vagyunk már a hiábavalóságok üresjáratának és a halál megsemmisítő hatalmának kiszolgáltatva. Isten a Teremtő, Isten a Megváltó, Isten a Beteljesítő - a kijelentéstörténet értelmében, amely a Krisztus emberré létét, feltámadását, felemeltetését és a Lélek által való elküldésének üzenetét hirdeti az Atya dicsőségére. A Szentháromságról való prédikáció az egyházi év nagy ünnepének kerügmáját hivatott egybefoglalni

és dicsőítve megerősíteni. Egyszersmind lényeges és meghatározó funkciót is betölt az egyházi év minden további igehirdetésnél. Megóv attól, hogy az ún. ünneptelen évközben úgy beszéljünk Jézus szavairól, cselekedeteiről és földön járásának történeteiről, hogy elfelejtjük, miszerint Jézus Krisztus maga a történelem vége és ő maga a történelem, a tett, Isten Igéje, akiben Isten mint Teremtő, Kibékítő és Beteljesítő Egy, aki hozzánk mint Megváltó közel van.

A szentháromság Istenének titka maga a teremtő, megváltó és beteljesítő működésében felülmúlja gondolatainkat és értelmünket. Nem lehet azt úgy megérteni, hogy majd "rájövünk" valahogy, hanem csak imádkozva lehet megragadni és dicsérni. "Ily magas értelmet nem ér fel teremtmény, imádd és kövesd nyomdokát!"

Fordította: Nagy Irén

Vasárnapi prédikációk

Bustya Dezső

Istenfélő élet

Alapige: Jób 1,1-5

Bibliavizsgálat: 1Mózes 22,1-19

Többet-kevesebbet mindannyian tudunk Jóbról. Ő az Ótestamentum nagy szenvedője, aki ártatlanul szenved, a megpróbáltatásokban kitart, végül hite és kegyessége jutalmat nyer. Könyve a Bibliában előremutat az Úr Szenvető Szolgájára, Krisztus Urunkra. Ezért is van benne a kegyes Jób története a Szentírásban.

Ezen a mai istentiszteleten nem a szenvedő Jóbról, hanem a kegyes, istenfélő Jóbról olvastunk. Tehát ugyanarról a bibliai személyről van szó, de életének egy másik vonása áll előttünk. Jób egyéni életéről, gyermekeihez való viszonyulásáról, kegyes családi életéről beszél a felolvasott alapige. Vizsgáljuk meg magunkat ebben az elénk tartott tükörben, s vegyük magunkra a szentige tanulságait!

I.

"Vala az Uz földjén egy ember, akinek Jób vala a neve..." Ezzel a mondattal kezdődik a könyv. A "vala": a példázat és monda által használt nyelvtani idő, amely azt jelzi, hogy nem a történetiség, hanem az esemény által kifejezett jelentés a fő. Ez az idő bármikor lehetett és lehet, nem egy időben lefolyó s többet soha meg nem ismétlődő eseményről van szó, hanem bármikor, a mi napjainkban is megtörténhet ez az egykori történet. A Szentírás igazi szerzője, Isten Szentlelke így veszi ki ezt az eseményt az időből és teszi bármely időben megtörténhető eseménnyé. Isten bármikor bárkivel megteheti azt, amit Jóbbal megtett.

Uz földje: földrajzilag ismeretlen hely, csak bizonytalan hagyomány őrzi a nevet. Így sem a hely, sem az idő, amelyben Jób élt, nincs többé. Ismeretlen földről, ismeretlen időből, ismeretlen ismerősünkről szól ez a történet, akinek élete által Isten tanítást adott nekünk. Éppen úgy, ahogy a Messiásról szól Ézsaiás, akinek származása ismeretlen (Ézs 53), vagy ahogyan Pál beszél a hívőkről, hogy ismeretlenek és mégis ismerősök Isten előtt (2Kor 6,9).

Jób személyében többről van szó, mint egy emberről, mert ez az ember Krisztus előképe és példázata. Egy emberről olvastunk; de ez az ember nem akárki; nem akármilyen, hanem valaki, akit Isten Igéjében kiválasztott, akivel valamit tenni akart. Jób kiválasztott ember, akinek az életében Isten akaratának kell végbemennie. Az ilyen nagy próbákon megy át és nagy kegyelemre jut. Boldogság az ilyen embernek Isten kezében lenni, átmenni azon, amit ő hoz reá, hogy aztán meglássa az utat, amelyre vezetni akarja őt az Úr. Ilyen az ember Isten keze alatt. Mi vagyunk ezek! Ha átengedjük magunkat Istennek, az ő áldott eszközeivé lehetünk.

"Jób vala a neve." Jelképes név, mely azt jelenti: Istenhez forduló vagy "ellenségeskedés tárgya". Tulajdonképpen névtelen ember. Ilyen névtelen minden ember mindaddig, amíg meg nem kapja az Istennel való közössége folytán az igazi nevet: Isten gyermeke. Így kapott nevet Jákób is: Izrael = Istennel harcoló. Jób maga is Istennel küzdő ember volt. Büszke nevű emberek elenyésztek, Jób neve, ami lehet a mi nevünk is, él ma is!

Nevénél fontosabb az a négy jelző, amivel Jóbot az írás jellemzi: "Ez az ember feddhetetlen, igaz, istenfélő vala és bűnyűlölő. Mit jelent ez a minősítés? Vegyük sorra. Feddhetetlen = hibátlan, korrekt, aki nem jár

görbe utakon, egyeneslelkű. Igaz: ez azt jelenti, hogy az emberek között deréknek, tisztességesnek, becsületesnek ismerték. Az istenfélelem tartalma: Istent mint legfőbb Bírót félte; az ő ítéletét tartotta szem előtt. Bűngyűlölő = Jób óvatosan kerülte azt, amit Isten tilt. Ezt nem emberek véleménye, hanem Isten ítélete állapította meg róla. Milyen nagy dolog ilyennek lenni Isten szemében! Nem azt jelenti, hogy nem követett el bűnt, hogy tökéletes volt, hanem hogy tökéletességre igyekezett. Hívó bűnös volt; nem valami emberföltötti ember. Példáját követni lehet és követnünk kell. Adja Isten, hogy mindnyájan ilyeneknek találtsunk Istenünk előtt!

II.

A következő versek Jób családjáról és nagy gazdagságáról számolnak be. Hét fia és három leánya volt. Isten tehát szép családdal áldotta meg. Ez a bibliai gondolkodás szerint Isten különös kegyelme volt, ami a hívőket kitüntette. Jób elfogadta ezeket a gyermekeket mint Istentől nyert ajándékokat, és felnevelte őket. Példája megszegényíti azokat, akik a gyermekeket tehernek, házasságukban akadálynak tekintik... de azokat is, akik egyetlen gyermeküket bálványozzák.

Jób nemcsak Istenfélő és nemcsak gazdag ember, de gondos családapa is. Ez a vonás is hozzátartozik Jób jelleméhez. Gyermekei iránti szeretete és azok egymás iránti szeretete a Jób hitéből fakadt.

"Eljártak vala pedig az ő fiai egymáshoz..." Keleti szokás szerint a felnőtt gyermekek külön házakban laktak. Ám nem idegenedtek el egymástól. Napjainkban sok család szomorú felbomlását látjuk. Hányszor történik ma visszavonás, vita, pereskedés a szülők és a gyermekek vagy a testvérek között! Gyermekek lelkiismeret-furdalás nélkül hagyják el szüleiket és a szülői otthont! Jób gyermekei akkor is igazi szeretetközösségben éltek egymással, amikor már felnevelkedtek. Az Újtestamentumból ismert a tékozló fiú története. Ő éppen ellenkezőleg cselekszik, mint Jób gyermekei: kevélyen elhagyja a szülői házat. Mi ne ezt az utat járjuk, hanem a Jób fiainak példáját kövessük!

Jób fiai lakomát szoktak tartani odahaza, mindenik a maga napján. Ilyenkor üzentek és meghívták három nőtestvérüket is, hogy velük egyenek és igyanak. Tehát a gyermekek a hét minden napján együtt étkeztek, mégpedig úgy, hogy minden nap más-más fiútestvér hívta meg a többieket vendégségbe. Velük voltak minden alkalommal a leánytestvérek is, akik még a szülői házban laktak. Mindez a nagy család szoros összefogását és együttlétét bizonyítja. "Ímé, mily jó és mily gyönyörűséges, amikor együtt lakoznak az atyafiak!" (Zsolt 133,1) Ezt a jót és gyönyörűséget naponként érezték a Jób gyermekei, akik igazán nagyon szerették egymást! És mi? Te például mikor látogattad meg utoljára a testvéredet? Mikor láttad legutóbb vendégül őt a házában, az asztalodnál? Van-e köztünk igazi, önzetlen atyafiúi szeretet? Ez a kép, amely Jób gyermekeiben előttünk áll, az egyház képe is, ahol testvérek vannak együtt, boldogan élvezve egymás társaságát. Így kellene ennek lennie!

III.

Ez az igazi testvéri szeretet: következmény. Jób Isten iránti szeretetének a következménye. Az igazi emberszeretet mindig Isten szeretetének a következménye! Honnan vesszük ezt a következtetésünket? Az Ige következő mondatából, alapigénk ötödik verséből.

Amikor a vendégség napjai sorra lejártak, elküldött Jób az ő gyermekeiért és "megszentelte őket". Kultikusan tisztává, az áldozatra alkalmassá tette őket. Az ókori Keleten a családfeje a család papja is volt, aki felelősséget hordozott annak szentségéért. Jób a lakoma napjai után gyermekeit arra utasítja, hogy áldozatot mutassanak be, azaz: istentiszteletet tartsanak. De nemcsak gyermekeit biztatja az áldozatbemutatásra, hanem maga is áldoz. Jób olyan apa, aki nem éri be azzal, hogy az asztalnál rászól gyermekeire: imádkozzatok! Hanem velük imádkozik ő maga is. Nem küldi gyermekeit az Isten házába, mint ma teszi sok szülő, hanem velük együtt megy oda. Megszentelte őket, azaz újra a szentség állapotába helyezte őket. Arra is örök példa

Jób, hogy hogyan kell egy szülőnek gyermekeiért imádkozni: "... mindnyájok száma szerint égőáldozatokat áldozott...", tehát nemcsak általában könyörög tíz gyermekéért, hanem egyenként, mindenikükért. A szülő, mivel jól ismeri minden gyermekének külön-külön a maga gyarlóságát, kísértését, egyenként imádkozik mindenikükért.

Milyen bűnökért akart Jób engesztelést szerezni hetenkénti áldozatbemutatással? "Hátha... káromolták Istent szívükben". Jób ismerte annyira gyermekeit, hogy nem tételezett fel róluk gonosz cselekedetet. Azonban azt is tudta, hogy Isten előtt a tisztátalan beszéd, sőt a tisztátalan gondolat is vétek. Jób tudta, hogy a terített asztal mellett, evés-ivás közben könnyen támadhat az emberben illetlen vagy éppen gonosz gondolat. A gonosz cselekedetet csírájában kell megfékezni, ezért meg kell tisztulni a gondolati bűnöktől is!

Isten nem tiltja az örvendetes együttlételt; a bűn ellen nem tilalmakkal, hanem imádkozással és Istennek áldott étellel kell védekezni. Legyen ebben az istenfélő Jób mindnyájunk előtt követendő példa! Ámen.

Csiha Kálmán

Templomépítés

Alapige: 1Krónika 22,7-16

Bibliaolvasás: Efézus 2,13-22

Dávidnak volt egy nagy álma. Egész élete munkájának a betetőzését látta benne. Templomot akart építeni Istennek.

Sok mindent elért Dávid. Épített szép királyi palotát. Volt hatalmas hadserege, nagy kincstára, voltak alattvalói. Izrael népe örökre kiemelkedő nagy királyának az volt a legnagyobb vágya, hogy templomot építsen Istennek!

Mindenkinek van valami vágya, és mindenki elér valamit az életben.

Vajon neked mi a vágyad? Tedd a szíved most oda a Dávid szíve mellé, és vizsgálj meg a magad életét: vajon neked mi a vágyad?

Vajon mindig az volt a vágyad, hogy csak magadnak építs házat, hogy csak magadnak szépítsd az életet, hogy csak magadnak biztosítsd az anyagi jólétet és a boldogságot?

Vagy volt a szívedben egy olyan vágy, mint ami a Dávid szívében is volt: szerettél volna valamit tenni az Úr Isten dicsőségére! Szerettél volna beállni a Krisztus követőinek közösségébe, szeretted volna megtagadni önmagadat, szerettél volna valamit adni, hogy nagyobb legyen az Úr Isten dicsőségének a ragyogása és több ember találja meg Istent ezen a földön!

Vajon mi a vágyunk?

Sokszor milyen szégyenletesek a mi vágyaink! Milyen önzőek és milyen ösztönösek! Mennyire letörpülnek vágyaink a Dávid vágya mellett!

Persze azt lehetne kifogásolni, hogy ma nehezen lehet úgy templomot építeni, mint ahogyan egykor Dávid akart. De mi tudjuk, hogy nemcsak kőből lehet templomot építeni, hanem szívekből is.

Vajon az-e a vágyad, hogy templomot építs a gyermeked szívébe?

Vágyakozol-e arra, hogy templomot építs az otthonodból? Vágyakozol-e arra, hogy az mindig olyan legyen, mint a templom, hogy olyan szeretet és tisztaság, hogy olyan hűség és jószág legyen benne, mint templomainkban?

Vajon vágyod-e, hogy templomot építs az unokád éltéből?

Vajon áldozol-e érte?

Látod, Dávid állandóan gyűjtött! Évtizedeken keresztül mindig ez volt a vágya! Mindig erre a célra tett félre! Mindig azt álmodta éjszakákon, hogy milyen lesz majd az a templom.

Te vajon a lelki templomot megálmodtad-e?

És gyűjtöttél-e rá?

Dolgoztál-e rajta? Vagy csak rohaniunk vakon egyik napról a másikra és templomtalan marad az életünk?

De Dávidnak bármilyen szép álma volt is, mégsem sikerült a templomot megépítenie.

Ekkor maga elé hívta a fiát, és azt mondta neki: "Édes fiam, én elgondoltam vala szívemben, hogy az Úrnak az én Istenemnek nevében házat építsek, és az Úr így szólt hozzám: sok vért ontottál, sokat háborogtál, sok életet megsemmisítettél, nem építhetsz nekem templomot!"

Dávidnak nem sikerült, mert sok vér tapadt a kezéhez.

Sok minden tapad az ember kezéhez és lelkéhez egy életen át.

Lehet, hogy nekünk is ezért nem sikerül sokszor. Mert ha nem is vér tapad a kezünkhöz, de kezünkhöz tapad az önzés, a gyűlölet. A szívünkhöz tapad a bosszúállás. A lelkünkhöz tapad a bűn. Sok minden tapad az ember lelkéhez egy életen át, amíg keresztülvergődünk rajta, amíg átharcoljuk magunkat kísértésen és könnyön, örömn és bánaton. Közben sokszor meg kell hogy szólítson Isten: nem fogadom el tőled az áldozatot, mert sok minden tapad a lelkedhez, mert méltatlan vagy rá.

Milyen nagy dolog az, amikor adhat az ember!

Dávid meg kellett hajtania a fejét. A zsoldáros Dávid, a nagy király, az imádkozó Dávid meg kellett hogy hajtsa a fejét és tudomásul kellett vennie, hogy Isten nem fogadja el tőle az ajándékot: nem építheti fel a templomot.

Vajon nem így van a mi életünkben is? Lehet, hogy neked is volt egy vágyad, egy szép álmod, és nem sikerült. Lehet, hogy éppen a gyermeked lelkében akartál templomot építeni, és nem sikerült. Lehet, hogy sokszor zúgolódtál és zúgolódtunk azért, mert Isten dicsőségére akartunk tenni valamit és nem segített meg az Isten?!

Dávidnak üzent Isten, és nekünk is üzent. Sok mindentapadt a lelkedhez és nem fogadom el tőled az ajándékot.

Dávidnak alázatosan meg kellett hajtania a fejét, és el kellett fogadnia Istentől azt, hogy ő méltatlan erre.

Vajon a mi életünk sok zúgolódásában, amikor nem sikerül egy-egy szépnek ígérkező tervünk, vajon gondolunk-e arra, hogy méltatlanok vagyunk rá, és hogy Isten azért nem adja meg, hogy adhassunk, mert sok minden tapad a lelkünkhöz, és ezért nem engedi meg és nem fogadja el áldozatunkat?

De a Dávid életében mégis jelen van Isten kegyelme, mert azt mondja az Úr Dávidnak: "Ímé, fiad léssen néked, akinek csendessége lesz, mert nyugalmat adok neki minden körülötte való ellenségeitől, azért neveztetik Salamonnak, majd ő megépíti a templomot".

A Salamon név azt jelenti magyarul, hogy az ő békessége: Isten békessége.

Neked nem engedem meg Dávid, de a fiadnak megengedem!

Milyen jó, hogy összekulcsolhatjuk kezünket életünk sok nehéz próbája idején, sok nem sikerült álmunk felett, és jó megéreznünk, hogy ott van felettünk is Isten ígérete: neked nem sikerült, majd a fiadnak, majd a leányodnak, majd a gyermekednek megengedem! És egykor majd a gyermekednek az életében ott lesz minden, amit te tisztátalan kezekkel gyűjtöttél. Majd a gyermekeink életében ott lesz minden, amit a mi bűntől bemocskolt lelkünkkel gyűjtöttünk.

Dávid is át tudta adni az aranyat, az ezüstöt, a faragott köveket, a fát, az ékszereket és a pénzt. Mindent át tudott adni.

És megvolt neki az a nagy öröme, hogy ha neki nem is engedte meg Isten, meg fogja engedni a gyermekének, és a gyermekének az élete szebb lesz, mint az övé, mert nem fog annyit minden a kezéhez tapadni, mint neki, és majd ő megépíti a templomot.

Nem szabad azonban mindent a gyermekeinkre hagynunk. Nem szabad azt mondanunk, hogy ők majd jobb templomjárók lesznek, hogy ők majd igazabb emberek lesznek, de ott kell legyen az életük felett az Isten ígérete. Ott kell éljen szívünkben az az őszinte, bizalommal teljes kérés, hogy Isten gyermekeinek többet adjon, hogy nagyobb hitet, igazabb hűséget, több békességet, több tisztaságot adjon nekik, és hogy a gyermekeink majd végbevigyék azt, ami nekünk nem sikerült. De ahhoz nekünk össze kell gyűjtenünk a templomhoz szükséges építőanyagot, ahhoz nekünk úgy kell tudnunk szólni, miként szólt Dávid Salamonhoz: Nekem nem engedte meg Isten, de fiam, azt mondta az Úr, hogy te fogod megcsinálni. Nézd, én a magam

szegénységében százezer tálnetum aranyat és egymillió talantum ezüstöt gyűjtöttem. Milyen végtelen kincs ez! Átszámítva ez kilencedrésze annak, amit 1910-ben az egész világ arany- és ezüstmányai termeltek. Milyen hatalmas kincset gyűjtött össze Dávid, de azért dicsekedés nélkül így tudott szólni: az én szegénységemből ami tellett!

Neked mi telik a te szegénységedből?

Neked mi telik a te rohanó napjaidból?

Mennyi békességet tudtál összegyűjteni a gyermeked számára, és mennyi hitet, szeretetet, mennyi evangéliumot tudsz majd átadni neki halálad előtt, mint ahogy Dávid átadta Salamonnak a templomépítés anyagát?

Vajon mi tudunk-e majd valamit hagyni gyermekeinkre?

Igaz, a mi életünk olyan volt, mint a Dávid élete. Az öregebb nemzedék élete éppen olyan volt, mint a Dávid élete. Egy, illetve két világháború minden vére és szennye, fájdalom és bűne rátapadt a kezekre és a lelkekre. De milyen jó, hogy a gyermekeinknek békeidő jut. Milyen jó, hogy azt mondhatjuk nekik: fiam, én sok mindenben keresztülmentem, de íme, ide teszem, amit gyűjtöttem az életemben, és ami nekem nem sikerült a borzalmas világégek miatt, a bűn miatt, a magam bűne miatt, azt te fogod megvalósítani. Én összegyűjtöttem amit lehetett, és ami nekem nem sikerült, te tedd meg, gyermekem!

Milyen nagy dolog, ha még mi is tehetünk ősi kincseinkhez!

Mert Dávid nem hagyta egészen a fia felelősségére, hanem mindent elmondott neki és mindent a kezébe adott.

Milyen jó, hogy építhetünk templomot!

Milyen jó, hogy kövekből is építhetünk templomot, de építhetünk szívekből is templomot. Milyen jó, hogy Isten elfogadja ezt! És most odaállhatnak szülők és gyermekek, és azt, amit szegénységükből hoztak, felajánlhatják az Úr Istennek, hogy ne csak énekeljünk boldog, hálaadó szívvel, hogy jó nekünk a templomban lakozni, hanem építsük is a templomot az Úr Isten egyre nagyobb dicsőségére. És milyen jó, hogy Isten elfogadja, hogy a lelkekbe is építjük a templomokat, hogy hozhassuk a gyermekeinket vallásórára, hogy imádkozni taníthassuk otthon őket. Milyen jó, hogy Isten mindezt elfogadja!

Milyen boldog lehetett Salamon, amikor megtudta, hogy ő most már építheti a templomot!

Milyen jó, hogy ez a boldogság a tiéd is, az enyém is, a mindannyiunké!

Sok mindenben keresztülment Dávid, míg Salamont elvezette ide az Úr. Ne feledjük, Dávid minden szenvedése előzménye volt Salamonnak békességének.

De mi tudunk valaki nagyobbbról, aki többet harcolt, mint Dávid, aki többet szenvedett, mint Dávid, anélkül, hogy a lelkéhez tapadt volna a vér és a bűn. Mi tudunk az Úr Jézus Krisztusról, akinek a harca nyomán a mi életünkre hull a békesség, és aki kezünkbe adja a lelki templomépítés drága lehetőségét, az ő bocsánatát és az ő szeretetét. És reánk bízva, hogy mi adjuk tovább ezt a templomépítő anyagot a mi gyermekeinknek.

Vajon hogy adtad tovább, vajon mit adtál tovább?

Szép fehér kifaragott köveket, lelki aranyat, ezüstöt, vagy fekete kődarabokat, faragatlan, durva gyűlöletet, rossz emlékeket adtál tovább az utánunk jövő nemzedék szívébe?

Vajon időt álló anyagot adunk-e át? Vajon látták-e hitünket, szeretetünket azok, akik utánunk jönnek? Vajon vályogtéglát gyűjtögetünk, ami az első alkalmával tönkremegy és csak sár marad belőle az emberi szívekben?

Vajon mit adunk át?

Vajon élő téglák vagyunk-e mi magunk, amikor beépülünk Isten lelki templomába?

Jézus Krisztus átadta az időtálló templomanyagot; az ő szeretetét, jóságát és bocsánatát.

Dávid is átadta. Amikor átadta a fiának, akkor azt mondta neki: "légy bátor, légy erős, ne félj és ne rettegj, van neked sok mívésed, aranyad, ezüstöd, kelj fel, láss hozzá, és az Úr legyen veled, de adjon az Úr neked értelmet és bölcsességet, hozzá, mert nem elég az arany és ezüst.

Hozzánk is így szól ma a mi Urunk: kelj fel és láss hozzá, van neked mindened, van neked hűség, szerető szíved, van neked hited, van neked reménység, van neked, aki megfogja a kezedet, tudsz te imádkozni, tudsz

te áldozni, tudsz te szeretni, van neked Megváltód, van neked Krisztusod, kelj fel és láss hozzá, én veled leszek, ne félj és ne rettegj, de adjon az Úr neked értelmet és bölcsességet, mert sem ide és sehova sem elég csupán az arany és az ezüst. Több kell! Isten szerinti bölcsesség kell és szeretet, jóság, hűség, hit és Istenre hallgató szív kell!

Kelj fel, láss hozzá, odakint a kövekből, és idebent a szívekből, és majd ámulva fogod látni, hogy épül a templom. Milyen jó lesz neked mindig Isten ölelő karjaiban hálát adni a felépült lélek-templomokban, a felépült lélek-templomokért! Ámen.

Kozma Gizella

Őt kicsinyeiben észrevenni

Alapige: Máté 25,40

Bibliac olvasás: Máté 25,31-46

Csodálatos dolog, hogy úgy szeretne Isten e világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta. Benne megismerhetjük őt. De hol van Ő most? Az Atya jobbján, az övé minden hatalom mennyen és földön. Országol és közbenjár érettünk. Róla beszél az egész Szentírás. Ő szól abból hozzánk. A sakramentumok is vele való közösségünk titokzatos eszközlői. Az úrvacsora "unio mystica cum Christo". Részünkről azonban a legnagyobb dolog az, ha Ő helyet találhatott és talált a mi szívünkben. "Avagy nem ismeritek-e magatokat, hogy a Jézus Krisztus bennetek van?" És ha ez a csoda bennünk teljesedett be, akkor másokban is észre fogjuk venni őt! Igénk ráadásul érdekesen korlátozza is ezt a meglátást. Nem annyira "nagyjainkban" kell őt észrevennünk, mint inkább az ő kicsinyeiben.

Textusunk az utolsó időkről szóló példázat kiemelt Igéje. A nagy számbavételkor Urunk nem asszerint állítja majd két csoportba a népeket, hívőket és pogányokat, hogy hova tartoztak, mit hittek, sőt hogy ismerték-e őt vagy sem - hanem kizárólag asszerint, hogy mit tettek, milyen indulat volt a szívükben! Jézus Krisztusban Isten szenvedett érettünk. Észerevesszük-e szenvedő embertársainkat, Isten teremtményeit, magát Istent? Ez az a szempont, aminek alapján Isten a világot megítéli. Az ember azt nézi, ami szeme előtt van; Isten mindig azt látja, ami a szívekben van.

"Jézus az ő legkisebb atyjafiairól beszél..." Vajon kik ezek? Amikor Jézus egy alkalommal gyülekezetében az Istén országát hirdette, eljött az ő édesanyja és testvérei, hogy vele beszéljenek. Szóltak néki érkezésükről. Jézus felhasználta ezt a pillanatot, s megkérdezte, hogy kik az ő igazi hozzátartozói. S akkor rámutatott a gyülekezetre, s már mondta is, hogy aki hallgatja és cselekszi Isten akaratát, az néki fitestvére, nőtestvére és anyja. Isten Szentlelkének munkája, hogy az ő közösségében egymásban testvéreket láthatunk. Ha azt mondjuk, hogy szeretjük Istent, akit nem látunk, bizonyítsuk meg azzal, hogy szeretni fogjuk embertársainkat, akiket nyilván láthatunk!

De ki is az én felebarátom? - kérdezte az emlékezetes írástudó Jézustól, amikor a két nagy parancsolatot olyan dicséretesen elmondotta. Erre mondta el Jézus az irgalmas szamaritánus példázatát, s hogy a felebarátok közt nem szabad különbséget tenni, mindig az a felebarát, akinek segíteni kell, aki szeretetünkre rászorul. Ezt az élet mindig szembeötlően hozza elő. S itt gondoljunk a gazdag és Lázár történetére, amikor az egyébként kegyes zsidó nem vette észre a kapujában kolduló szegény nyomorultat, hogy könyörüljön és segítsen rajta a maga idejében. Kegyessége mellett szívtelen volt, s ennek következtében halálakor a pokolba jutott. Nem ismerte fel a szenvedő felebarátban Isten kicsinyét, s ezért Isten sem ismerte őt a magáénak.

Jézus felsorolja az ő kicsinyeit, akiket az éhezőkben, szomjúhozókban, jövevényekben, ruhátlanokban, betegekben, foglyokban nevez meg. Mélyen

elgondolkodtató az albán apácának, Teréz anyának krisztusi szeretetszolgálatára, aki a kelet-indiai nagyváros, Calcutta utcáin az otthontalan betegek és halálközlőket gyűjti össze jótét lelkek segítő szolgálatával - egy, az ottani állam által erre a célra felajánlott templom épületébe, hogy ott az elesettek testi-lelki gondozásában részesüljenek és az isteni szeretet vigasztalását közölhessék velük. Ennek a Szeretet-rendnek a világ más nagyvárosaiban is alakultak otthonai, Krisztus szeretetszolgálatára vonzza az áldozatra kész lelkeket.

Talán túlzottnak tetszik, de sajátosan krisztusi a "második mérőföld törvénye", mely szerint ha az ottani római hódoltságban egy római katona - a köteles közmunkaszolgálat rendje alapján - egy zsidó járókelőt súlyos felszerelésének egy mérőföldre való cipelésére kényszerített, az a szívében evangéliumi lelkületből ennél többet is tehetett. Elvitte a batyut a második mérőföldkőig is, hogy az idegen katona csodálkozva utánakérdezzen nagylelkűségének s így bizonytságot tehesse arról, hogy Ura nevében ő jóval viszonzza a sok-sok embertelen kényszerhelyzetet. Még az ellenségnek is bizonytságot lehet tenni arról az indulatról, mely Krisztus Jézusban van. Áron is megvenni az alkalmat! S ne győzöttessél meg a gonosztól, hanem a gonoszt jóval győzd meg! A családi s gyülekezeti szeretetköteléket ki lehet szélesíteni, s meg lehet látni az Úrról való bizonytságtétel lehetőségét. Ahogy Jézus mondja tanítványainak: "új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást. Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok."

"Amennyiben megcselekedtetek..." Az elveszett juh, drachma vagy a Zákeus történeteiben Jézus bizonytságot tesz arról, hogy ő azért jött, hogy megkeresse és megtalálja az elveszetteket. Ezzel utat mutat, célt ad nekünk, amennyiben őt követjük, munkatársai vagyunk: Isten szeretetét kell eljuttatnunk oda, ahol arra szükség van, ahol arra várnak. Ahogy az ének is mondja: "bárha nem is tudja, Téged vár minden". A gyülekezeti látogató presbiteri munkaközösségnek épp ezt mondja itt az Ige: az Úrnak küldötteiként s szeretete eszközeiként kell megkeresnünk a tőle messze került embereket és családokat. Isten szövetségébe, hajlékába, otthona közösségébe, megismerésére és atyai oltalmába kell hívunk őket! "Mert jobb egy nap a te tornácaidban, hogysesem ezer másutt; inkább akarnék az én Istenem házában küszöbén ülni, hogysesem lakni a gonoszoknak sátorában."

De ezen túl még többet is tehetünk, nemcsak szólni szabad Isten szeretetéről, de azt adni is lehet! Mert "jobb adni, mint venni", amint az Úr mondotta. S ez az Úr szeretetszolgálatára, a diakóniára. Kálvin szerint egyház ott van, ahol az Igét tisztán hirdetik, ahol a sakramentumokat az Úr rendelése szerint szolgáltadják ki, ahol gyakorolják az egyházfegyelmet és a diakóniát. Erre kötelez az Úr szolgálatába hívó megkülönböztetett bizalma, de a mi szolgálati eskünk is. Tudnunk kell megtörni a lelki és a testi kenyeret, és tovább kell adnunk azt másoknak is, akiket Isten ránk bízott. Ide vág, amit Péter mond: "Ki-ki amint kegyelmi ajándékot kapott, úgy sáfárkodjatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai; ha valaki szól, mintegy Isten igéit szólja; ha valaki szolgál, mintegy azzal az erővel szolgáljon, amelyet Isten ad: hogy mindenben dicsőíttessék a Jézus Krisztus által, akinek dicsőség és hatalom örökkön-örökké. Ámen" (1Pt 4,10-11). "Mert az ő alkotása vagyunk, teremtetvén általa a Jézus Krisztusban jó cselekedetekre, amelyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk." És "aki azért tudna jót cselekedni, és nem cselekszi, bűne az annak".

Mikor Isten Dávidot királlyá tette, eszébe vette, hogy hálájában kikkel tudna valami jót tenni. Megemlékezett Jonathánról, az ő hűséges barátjáról, aki atyja, Saul gonoszsága miatt veszett el a filiszteusok elleni küzdelemben. Megkérdezte, van-e még valaki az ő háza népéből. S megtudta, hogy Jonathánnak él egy mindkét lábára megnyomorodott fia, Mefibóseth. Akkor azt maga elé hívatta, visszaadta neki a Saul minden jószágát, s neki állandó lakhelyet adott a királyi asztalnál. "Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyerne" és "az ítélet irgalmatlan az iránt, aki nem cselekszik irgalmasságot, de dicsekedik az irgalmasság az ítélet ellen".

"Énvelem cselekedteték meg." Jézussal magával jót tenni! Mi szeressük őt, mert ő előbb szeretett minket! Amikor a kedves bethániai testvérek Lázár feltámasztása után - hálavacsorát rendeztek Jézusnak és tanítványainak, Mária a drága nárduskenetet az Úr fejére és lábaira öntötte, s Júdás azt tékozlásnak minősítette, de Jézus megvédte hálás jótevőjét: "miért bántjátok őt? jó dolgot cselekedett énvelem... előre megkente az én testemet a temetésre" s "a ház pedig megtelék a kenet illatával". Selma Lagerlöf mondja el Krisztus-legendáinak egyikében, hogy a pogány Veronika, amikor meglátta a kereszt alatt görnyedő Jézus tövisek által vérző, megköpdösött, megcsúfolt orcáját, odament és selymekendővel letörölte a szenvedő "istenarcot". Utána a kúton ki akarta mosni a kendőjét, de ámulva látta, hogy Jézus orcája rajta maradt, s hálás szeretettel néz vissza rá, aki szíve szerint jót akart tenni vele. Ide kívánczik a Nikodémus s Arimáthiai József tisztességtétele a keresztben kiszervezett Úr iránt. Hittek Jézusban és ragaszkodtak hozzá, de még tartózkodóan, mert a zsidó nagytanács, melynek ők is tagjai voltak, elhatározta, hogy egyházilag jogfosztottakká teszi és kiveti azokat, akik Jézus követői lettek. Most adatott életük utolsó lehetősége: vállalni a megfeszítést, a halott Krisztus Jézus mellett a kiállást, a bizonyágtételt Isten országa, az evangélium ügye mellett - bármi kockázat árán is. Ők kérték ki a holtestet Pilátustól, vették le a keresztről, fejedelmi végtisztességben részesítették, s elhelyezték - a zsidók szokása szerint drága kenetekkel gyolcslepedőkbe göngyölve - a közeli sírkeretben egy új sziklasírba, melybe még senkit sem temettek. Ezekre a szívből jövő jótéteményekre vonatkozik, amit Jézus bethániai Máriára nézve mondott volt: "Valahol az egész világon prédikáltatik az evangélium, amit ez énvelem cselekedék, az is hirdettetik az ő emlékezetére."

S most nekem a magam életében kell meglátnom s megragadnom a jó alkalmat, amikor ő szembejő velem s tőlem várja a viszontszeretetet. Egy régi indiai mesében olvastam életem emlékezetes órájában ezt a beszédes történetet: őszöreg bölcs guru (tanítómester) sétál egy nagy folyó mellett ifjú tanítványával, és mentükben az élet mélységes titkairól beszélgetnek: Közben egy tanyához érnek, annak udvarán látszott egy kút, s a guru megkéri az ifjút, hozna neki egy pohár vizet. A fiatalember beköszön az udvarra a vízért, a kút mellett ott áll egy csodaszép leány, akit meglátnia és megszeretnie pillanat műve volt. Minden eddigit elfeledve, otfelejtette magát. Elvette a leányt, boldog életet kezdtek, családot alapítottak, ő lett a tanya gazdája. Indiában a világ óriási hegységeiből gyakran nagy vizek zúdulnak alá a völgyekbe. Egyszer csak egy ilyen áradat előntötte a tanyát, s elvitt mindent, ami az életüket jelentette. Fiatal emberünket sodorta az ár, s valahol kivetette a partra, eszméletlen megakadt egy heverő farönkben. Lassan magához tértek, kinyitotta szemét, nem tudta, mi történt vele: s amikor eszmélődni kezdett s felnézett, a rönkön ülve meglátott egy őszöreg embert. Valami felrémlett benne: hol is látta ezt az arcot? Felült, odafordulva megkérdezte: Atyám, honnan ismerlek téged? - Az öreg csendesesen felelt: Fiam, várom a pohár vizet!

Jézus élete árán életet menteni s életet adni jött. Keres és vár, hogy megtaláljuk egymást. A legnagyobb jó, amit vele s magunkkal tehetünk, ha szívünkkel ajándékozunk meg őt. "Adjad, fiam, a te szívedet nékem, és a te szemeid az én utaimat megőrizték". Ámen.

Az Úrnak Lelkével

Alapige: Zakariás 4,6
Bibliaolvasás: 2Mózes 20,1-17

I.

A ma hozzánk szóló üzenet először Zorobábel felé hangzott Zakariás próféta ajkáról. Nem erővel és nem hatalommal, hanem az Úrnak Lelkével lehet a hívó embernek az előtte tornyosuló nehézségek fölött győznie.

Ki volt ez a Zorobábel, és milyen körülmények között élt? Az átlag keresztyén, aki a Bibliából jól ismeri Ádámot, Noét, Ábrahámot, Dávidot, nemigen tud róla semmit, pedig igen nevezetes személy volt. Egyesítette magában a pusztában vezető Mózeszt és a templomot építő királyt, Salamont. Ugyanis a hetvenéves babiloni fogságból ő vezette haza a népet, mint egykor Mózes Egyiptomból, és a babiloni fogság elején Nabukodonozor által lerontott templomot ő építette föl másodszer, amint azt először Salamon király tette volt. Népvezető és templomépítő egy személyben.

Nem volt közönséges ember. Királyi vérből származott, és a babiloni fogságban is a királyi udvarban élt. Amikor Círus perzsa király engedélyt adott a fogságból való hazatérésre és a jeruzsálemi templom újból való fölépítésére, keresve sem találhatott jobb vezetőt a zsidó nép élére, mint Zorobábelt.

Zorobábel a perzsa királyi udvarból ismerte a földi sikerek két legnagyobbikának, az erőnek és a hatalomnak a jelentőségét. Erőre és hatalomra épült a hatalmas perzsa birodalom. Mint udvari ember maga is megtapasztalta, hogy milyen sokra lehet menni az erővel és a hatalommal.

A hazatérés sikeres volt. Annál több nehézség támadott a templom újraépítése körül. Állandóan harcban kellett állniuk a munkát zavaró szomszéd népekkel. A maguk kicsiny erejét és hatalmát latba vették, de így sem ment a munka. Megkezdése után tizenhat évig szünetelt a munka.

A hatalom és erő fontosságát ismerő Zorobábel joggal keseredett el, hogy az általa jól ismert két emberi nagy hatalommal semmire sem tud menni. Emberileg teljesen csődbe jutott. De a tapasztalata csak ennyi volt: emberi erővel és hatalommal nem mehet semmire. Akkor honnan vehet erőt és segítséget az Úr házának építéséhez? Ebben a reménytelen, kétségbeesett helyzetben szólott hozzá Isten Zakariás próféta által: nem erővel és nem hatalommal, hanem az Úrnak Lelkével. Amíg ezt a szót nem hallotta, csak a maga emberi tehetetlenségét ismerte, most egy új erőforrás nyílt meg előtte: Isten Lelkének segítsége, ereje, biztatása és bátorsága. És amit erővel és hatalommal nem tudott elvégezni, végrehajtotta az új erővel: a Szent Lélek segítsége által.

Ez az igazság vált nyilvánvalóvá az első pünkösdkor is. Az erő és hatalom nélküli tanítványok tehetetlenül és tétlenül ültek a jeruzsálemi felházban. De amikor az Úrnak Lelke megérkezett, teljesen megváltoztak; fölháborodtak, kimentek azok közé, akiktől addig féltek, és bátorsággal kezdték az Igét hirdetni, úgyhogy szavuk nyomán háromezer ember tért meg Jézus Krisztushoz.

II.

A Szent Lélek új erőt adó hatalmáról a Szentírás sok helyen tesz bizonyosságot.

Csak néhány közismert példát említsünk.

A még serdülő ifjú pásztorlegényke, Dávid győzte le a filiszteus óriást, Góliátot, akivel az erős zsidók közül senki sem mert párviadalra kiállani.

Amikor a bottal és parittyával közeledő ifjút Góliát meglátta, csúfolódva kiáltotta feléje: eb vagyok-é, hogy bottal jössz reám? De Dávid megfelelt neki: az Úrnak a nevével, az Úr Lelkének erejével megyek ellened. És mindenki ámulatára legyőzte a nálánál sokkal erősebb óriást.

A nagy éhség idején Isten Izrael legszegényebb asszonyára, a sareptai özvegyre bízta Illés próféta ellátását. Az özvegynek csak egy markocskalisztje és pár csepp olaja volt, de Isten erejében bízva vállalta a próféta kosztját. Nem csalódott, mert Isten Lelkének ereje naponként kirendelte az özvegy korsójába az olajat és vékájába a lisztet. Úgyhogy a nagy szárazság idején minden napon volt eledele nemcsak Illésnek, hanem az özvegynek és a fiának is.

Pál apostol nagyon gyenge, beteges ember volt, de Isten Lelkének ereje által mérhetetlen ellenállás és munkabírárság élt a tagjaiban. Egy héten át szótta a sátorponyvát, és nemcsak magáról, hanem a vele levőkről is gondoskodott. Pedig nem volt olyan szenvedés, amelyet meg ne kellett volna tapasztalnia. Hajtörést és fogságot szenvedett, a legkülönbözőbb betegségekkel küzdött. Rablók támadták meg, a népéhez tartozók többször megkövezték. Mindezekben a nehézségeket győzedelmeskedett a Szent Lélek kegyelmes ereje által.

De nemcsak a Bibliában, hanem az egyház történetében is fényes példái vannak annak, hogy Isten Szent Lélek erővé válik, s a hívők életében éppen akkor, amikor már semmi erejük és hatalmuk nincsen. A reformátorok, misszionáriusok, nagy bizonyágtevők életének a sikerét nem lehet megérteni másból, csakis a neki adott Szent Lélek erőt adó hatalmából. Hogyan mert Luther a wormszi birodalmi gyűlésen a császárral és a fejedelmekkel szembeszállni és győzni, ha nem a Szent Lélek által? Kálvin majdnem a szíve utolsó dobbanásáig dolgozott, mert nem akarta, hogy az Úr tétlenül találja akkor, amikor eljön érette. Ezt a mérhetetlen erőt egyikőjük sem tulajdonította önmagának, megvallották, hogy nagyon erőtlenségű emberek voltak, de vették a Szent Lélek mindenre elégséges erejét.

Ne gondoljuk, hogy ugyanez a Szent Lélek ma már nem munkálkodik, hogy a Szent Lélek ma már nem tud erőt adni a ma élő hívő embereknek. Minden pünkösdkor eszembe jut 1928 pünkösdsége. A theológián voltam szenior. Az egyik theologiai hallgató megbetegedett és nem mehetett legációba. Ha nem mehet szolgálni, elesik a theologiai hallgatók legnagyobb segélyétől, a legátumtól. Mivel én szabad voltam, vállaltam az egyik kolozsvári legátus szolgálatait, hogy az elmehelesen a beteg kolléga helyett a számára kijelölt faluba ünnepi követként. Mindez az ünnep szombatján történt. Nekem öt pünkösdi beszédre kellett készülnöm. Nem tehettem mást, minthogy kértem a Szent Leleket. És a Lélek erőt, bölcsességet és szót adott, hogy három nap alatt egy ágendát és öt prédikációt mondhattam.

De nemcsak én, hanem bizonyára ti is tudtok a magatok életéből példát idézni arra, hogy az emberi erőtlenség között Isten milyen csodálatos erőt tud nyújtani a gyenge, gyarló embereknek. Hány szegény özvegyasszony tudta fillérekből fölnevelni árván maradt gyermekeit, s míg az erősek és hatalmasak állandóan küzdöttek az anyagi gondokkal, addig neki még arra is jutott a szegénységből, hogy másokat megszégyenítő módon adakozzék. Ő, az emberileg nagyon erősek és hatalmasak a nehézségek súlya alatt hirtelen összeroppannak, de az erőtlenség a Szent Lélek által mindenre nyernek erőt és hatalmat.

III.

Elmélkedésünket zárjuk a gyakorlati kérdéssel: hogyan lehet ma éppen az enyém a Szent Léleken ez az ereje?

Szamáriában Simon, a varázsló pénzért akarta megvenni Péter apostoltól, mert látta, hogy ez milyen nagy csodákat tesz általa. De Péter ezt mondotta neki: A te pénzed veled együtt vesszen el, mivel azt gondoltad, hogy Istennek ajándéka pénzen megvehető (ApCsel 8,20). A Szent Lélek ingyen, ajándékba lehet megnyerni. Nem lehet kiérdemelni sem. Isten adja mindenkinek a maga és mások hasznára és örömére. Hogyan?

Mindenekelőtt a teljes összefüggés és megalázkodás után. Zorobábelnek is be kellett látnia, hogy erővel és hatalommal nem megy semmire, hogy emberi

kudarcai után új erőforrás nyíljék meg az életében: a Szent Lélek ereje. A magában vagy más emberi lehetőségekben bízó ember sohasem nyerheti el a legnagyobb erőt, Istennek tulajdon erejét: a Szent Lelket. De a hozzánk hasonló, sok mindentől kiábrándult, elerőtlenedett emberek megüresedett szíve mindig megtelt a Lélek erejével, ha feléje fordultak.

A Szent Lélek a leghatalmasabb erőforrás: maga Isten nekünk erőt akar adni. A rajtunk kívül lévő erő csakis akkor hat a mi javunkra, ha kapcsolatot teremtünk vele. Itt a szobában a villanylámpa azonnal főlgyúl, ha a kapcsolót megfordítjuk. Igen, mert összeköttetést teremtettünk a villanytelep hatalmas áramkészlete és a gyenge villanyégő között. Kapcsolat nélkül soha ki nem gyúl a lámpa. Kapcsolat nélkül sohasem vehetjük a Szent Lélek erejét. A kályhánkban égő gáz csövei részére sáncot ásunk, a villanydrótoknak csatornát vésünk a fal vakolatába, hogy azután az üregbe behelyezhessük a gázcsövet és a villanydrótot. Ugyanígy van Isten Lelkével is. Önmagunk megalázása, megüresítése a sáncásás, a csatornakészítés a Szent Lélek áramát hozó cső vagy villanydrót számára.

Rá kell figyelni arra az új lehetőségre, arra az új erőforrásra, amelyet a Szent Lélek kínál nekünk. Amikor a villanyvilágítás vagy gázbevezetés lehetősége megnyílt, mindenki igyekezett annak előnyeit a bevezetés által biztosítani. Nos, hogy állunk a Szent Léleknek, ennek a hatalmas erőnek a magunk életébe való bevezetésével?

Az első nyilvánvaló mód és lehetőség: a Szent Lélekért való imádkozás. Aki Szent Lelket kér, az mind kap. De valóban hittel kell kérni. Valakik komolyan elkezdettek nem valamiért, hanem pontosan a Szent Lélekért imádkozni, mind megnyerték azt. A Szent Lélekért való imádkozás azt jelenti, hogy nem hagyjuk azt abba, amíg ténylegesen meg nem érezzük szívünkben a Szent Lélek megerősítő, megújító jelenlétét.

Sokan az egyházi éneklés közben tapasztalták meg, hogy szívüket átjárja valami eddig ismeretlen áram, a Szent Lélek áramlása, békesége és öröme.

Mialatt a Bibliát olvassuk vagy az igehirdetést hallgatjuk, sokszor halljuk a Lélek szavát. El kell jutnunk oda, hogy a prédikáció emberi szavaiban Isten szavára tudjunk figyelni. Ha az életünkben csak egyszer is megtörtént velünk, hogy a prédikációban maga Isten szólott hozzánk, az már a Szent Lélek bennünk való kegyelmes munkája volt.

Ugyanígy vagyunk az úrvacsorával is. Mi lekipásztorok csak egy darabka kenyert és egy kortyocska bort tudunk adni. De mialatt a kenyér és a bor egyé lesz a testünkkel, megtörténik a csoda: Isten Szent Lelke Krisztus mennyei erejét közli velünk, nem a testünkkel, hanem a lelkünkkel.

Imádkozás, egyházi éneklés, igehallgatás, úrvacsora! Mennyi út és alkalom arra, hogy Isten Szent Lelkének erejét ma mi magunk is megtapasztalhassuk.

Ezeket az alkalmakat Isten maga készítette elő a mi számunkra. Kész is arra, hogy a mi javunkra felhasználja. Ő mindig a mi rákészülésünk és igyekezetünk mértéke fölött áldja meg ezeket az alkalmakat és gazdagít meg bennünket Szent Lelke mindenre elégséges erejével. Ámen.

Walter Lüthi

Vigasztalás a hátramaradottaknak

Alapige: Máté 5,4

Bibliaolvasás: 1Korinthus 15,50-58

A Biblia eredeti szövege szerint itt gyászolókról van szó, olyanokról, akikről azt szoktuk mondani, hogy bánat szakadt rájuk, a családban történt halálesetek miatti bánat. Az ilyeneknek ígér az Ige boldogságot, helyez kilátásba vigasztalást. Ezt szintén nem lehet másként érteni, mint Krisztus mindenható ígérését és rendelkezését. Ha a halál kopogtat és szerencsétlenség

szakad az emberre, akkor Isten országának az egészen más boldogsága áll az ajtó előtt. A bánkódóknál, a halál által lesújtottaknál és megalázottaknál az Úr az ő mindenhatóságát akarja megdicsőíteni.

Am a hívő keresztyének köreiben itt-ott abba a véleménybe ütközünk, hogy a halál miatti gyász és könyhullatás méltatlan az igazi keresztyén emberhez. Pedig a Biblia, mind az Ó-, mind az Újszövetség, az ilyen embertelen kegyességgel szemben ismeri és elismeri a halál miatti gyászt és kesergést. Éppen az a tény, hogy a halál mint ellenség legyőzetett, mutatja, hogy az írás egészen komolyan veszi. Megtudjuk, amit már Mózes első könyve közöl egy halálesettel kapcsolatban: "Vala pedig Sárának élete százhuszonhét esztendő... És meghala Sára Kirját-Arbában, azaz Hebronban a Kanaán földjén, és beméne Ábrahám, hogy gyászolja Sárát és sirassa őt. Felkele azután Ábrahám az ő halottja elől, és szóla a Khéth fiainak, mondván: Idegen és jövevény vagyok köztetek: Adjatok nekem temetésre való örökséget tenálatok, hádd temessem el az én halottamat énelőttem" (23,1-4). Jó, ha szabad folyást engedünk a halott miatti ilyen gyásznak. Adolf Schlatternek minden bizonnyal igaza van, amikor megállapítja: "Izrael nehezen halt meg, és a halottak siratása szenvedélyes volt." Annál figyelemreméltóbb az a vigasztalás, melyet már Izrael is ismer: "Akkor felkele Jób, megszagattá köntösét, megberetválá a fejét, és a földre esék és leborula, és monda: Meztelen jöttem ki az én anyámnak méhéből, és meztelen térek oda vissza. Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve" (Jób 1,20-21).

Az egész Ószövetség vigasztalást, egészen különleges figyelmet és segítséget ígér a halálesetben hátramaradottaknak, az özvegyeknek és árváknak, de az Újszövetség is komolyan veszi a halál ütötte sebeket. Gondolunk az özvegyre, aki elveszíti egyetlen fiát, s akiről ezt olvassuk: "És látván őt az Úr, megkőnyörüle rajta" (Lk 7,13). Istvánról, az első vértanúról, akit a keresztyén egyháznak el kellett siratnia, megtudjuk: "Istvánt pedig eltakaríták kegyes férfiak, és nagy sírást tőnek rajta" (ApCsel 8,2). És röviddel rá hallunk a joppéi gyülekezeti diakonissza, a Thábita miatti mély gyászról: "Péter mihelyt odaére, felvezetéek őt a felházba: és elébe állának neki az özvegyasszonyok mindnyájan sírva és mutogatva a ruhákat és öltözeteket, melyeket Dorca csinált, míg velük vala" (ApCsel 9,39). Erőteljes vigasztalást nyújt minden esetben Jézus, mikor Isten országának eljöttét egy-egy halott feltámasztásával mutatja fel. Olvassuk, hogy Troastban, ahol a gyermek Euthikus a haramadik emeletről kiesve, halálra zúzza magát, de aztán Pál visszahozatja az életbe: "Felhozák az ifjat elevenen, s felette igen megvigasztalódnak" (ApCsel 20,12).

"Mert ők megvigasztaltatnak." A vigasztalás, melyről halál alkalmával az Ószövetség beszél, maga az élő Isten. Mivel Ábrahám hitt Istenben, ezért történhetett meg vele, hogy "felkele az ő halottja elől", azaz feleségének holtteste mellől. És mert Jób hisz az örökkévalóságban, ezért az összes gyermekeinek elvesztése után is tudja áldani Isten nevét. Azután az Újszövetségben az élő Isten megjelent Jézus Krisztúspan. Jézus a halottfeltámasztásaival bebizonyította, hogy életnek és halálnak ő az Ura. A három feljegyzett eset: a Jairus leányának, a naini özvegy fiának és a bethániai Lázárnak a feltámasztása mutatja Jézus harcát a halál hatalma ellen, de egyben a halál fölötti győzelmének a bizonyítéka is. Ezt a győzelmét végérvényesen megpecsételte a húsvét tikában. Jézus a győztes. Bármilyen kemények és félelmetesek is a halál gaztettei, Jézus a győztes. Győztes azon a helyen, ahol ő saját magáért harmadnapon feltámasztásával a halált legyőzte, és ezáltal győztes ő az egész arcvonalon. Aki hisz a húsvéti győztesben, az a hitben magában hordozza a halál fölötti győzelmet, és ahogy Krisztus félreérthetetlenül mondja: "ha meghal is él". Mert ők megvigasztaltatnak. "Mi életedben és haláloedban egyetlen vigasztalásod? Az, hogy mind testestől, mind lelkestől, akár élek, akár halok, nem önmagamé, hanem az én hűséges Uramnak és Megváltómnak, a Jézus Krisztusnak tulajdona vagyok" (Heidelbergi Káté). A Feltámadott az egyetlen vigasztalás a halál nyomorúságában. Krisztus húsvéti győzelmében beteljesedett a boldogság második ígérete. A sírok mellett lehet, szabad, kell húsvéti énekelni.

És Krisztus húsvéti győzelmé döntő szakasz az Úr visszajövetelében. A húsvéti győztes zsengejük azoknak, akik végül, a minden halottak feltámasztásá-

ban fel fognak támadni. Ahogy egy fecske bár nem csinál tavaszt, de mégis a tavaszt hirdeti, úgy a húsvéti győztesben már benne van az egész győzelem. Akik Krisztusban éltek és haltak meg, azok az utolsó ítéletkor fel fognak támadni, némelyek az örök életre, mások az örök kárhozatra. A halált illetően utoljára két bibliai nyilatkozatot hallunk, az egyik hangsúlyozott, a másik halkán, mellékesen említett. Maga a halál mint utolsó ellenség legyőzetik és eltöröltetik. Ez kilátás a beteljesülésre, melyet a Szentírás utolsó könyve nyújt, de amelyet már Pálnál is olvastunk: "Mert addig kell neki uralkodnia, míg nem ellenségeit mind lába alá veti. Mint utolsó ellenség töröltetett el a halál" (1Kor 15,25-26). Az apokalipszis szavaiban hatalmas erővel hangzik fel a gyászoló vigasztalása: "Íme az Isten sátora az emberekkel van és velők lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velők, az ő Istenök. És az Isten eltöröl minden könnyet az ő szemeikről, és halál nem lesz többé, sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak" (Jel 21,3-4). Természetesen nem jelentéktelen, ahogy nem is magától értetődő az Isten országának örök boldogságába való bemenetel. Ennek a dicsőségnek peremén emelkedik fel a másik, sötét lehetőség, melyet az Írás "második halál"-nak nevez, s amely alatt nyilván egy sokkal hatalmasabb, örök halált ért. Azonban ez a sötét perem annál világosabban sugározza felénk a boldogság ígérését: "Mert ők megvigasztaltatnak."

Krisztus visszajövetelének húsvéti kezdete és a nekünk kilátásba helyezett dicsőséges beteljesedés között nem egy úr tátong, azaz ebben az időközbeni halálnyomorúságunkban nem vagyunk magunkra hagyatva. Az Úr az ő közeli eltávolozására ilyen ígérettel készíti elő tanítványait: "Nem hagylak titeket árváknak, én kérem az Atyát, és más vigasztalót ad néktek, hogy veletek maradjon mindörökké, az igazságnak ama Lelkét" (Jn 14,16-18). "Mert azt, amit kérünk kell, amint kellene, nem tudjuk - írja Pál a rómaiaknak -, de maga a Lélek esedezik miérettünk kimondhatatlan fohászokodásokkal" (8,26). Ez még egyszer új, hatalmas fényt vetít a boldogság második ígérétére, a vigasztalás ígérétére. A Szentlélek abban a helyzetben van, hogy képes és kész megvigasztalni a gyászolókat, amikor gyengeségükben felsegíti, szegény lelkünknek bizonyosságot tesz arról, hogy ők Isten gyermekei. A Szentléleknek erre a vigasztaló erejére támaszkodhatunk. "Mert ők megvigasztaltatnak."

Tehát a Szentírás szerint Isten: az Atya, a Fiú, a Szentlélek, a Szentháromság Isten a mi vigasztalónk. A vigasztalás ígérétének erre a teljes értelmére utal Pál, amikor a korinthusiak előtt megnyilatkozik, sőt ujjongásba tör ki: "Áldott az Isten és a mi Urunknak Jézus Krisztusnak Atyja, az irgalmasságnak Atyja és minden vigasztalásnak Istene, aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhassunk bármely nyomorúságba esteket azzal a vigasztalással, amellyel Isten vigasztal minket. Mert amint bőséggel kijutott nekünk a Krisztus szenvedéséből, úgy bőséges a mi vigasztalásunk is Krisztus által" (2Kor 1,3-5).

"Hogy mi is megvigasztalhassunk azzal a vigasztalással, amellyel Isten vigasztal minket." Ezzel az ebben a második mondásban nekünk ígért boldogság nemcsak a magunk számára nyer értelmet, hanem gyászoló felebarátaink számára is. Mi is vigasztalhatunk hasonlóképpen? Igen, mi is lehetünk vigasztalók, együttmunkálkodók az ígért megvalósításában: "Mert ők megvigasztaltatnak." Eszerint azt a vigasztalást, melyet mi a Szentháromság Istennél nyertünk, továbbadhatjuk gyászoló atyánkfiaiainak. Azonban ezzel máris azelőtt a kínos tény előtt állunk, hogy sajnos ez a mi vigasztalásunk, mint minden emberi cselekedetünk, sok emberrel, túlságosan sok emberrel szokott megterhelődni. Van hamis vigasztalás. Nemritkán a valódi vigaszt, mely az Atyától, Fiútól és Szentlélektől érkezik hozzánk, felcseréljük különböző lélektani befolyással, amit mindenféle rövidlejárátú vigaszpirulával próbálunk elérni. Ez aztán nem más, mint az ismerős, sőt rossz hírű ámitgatás. Így nem csodálkozhatunk azon, hogy az igazán nagy emberismerők igen óvatosan vagy éppen tartózkodóan nyilatkoztak az összes ilyen csak emberi vigaszokról.

A 100 évvel ezelőtt sokat olvasott vallásos gondolkozó és író, Jung Stilling, az ő élettörténetében ír egy Vilmos és Dorottya nevű házaspárról. Elmeséli boldog együttélésük rövid esztendeit és aztán a zsenge boldogságuk

hirtelen összetörését, amikor Dorottyát egy két hétig tartó magas láz elragadja. A fiatal özvegy férfi magán kívül van a fájdalomtól. Már attól tartanak, hogy megzavarodik. Édesanyja, jószívének és egészséges gondolkodásának minden gazdagságával próbálja visszatartani a fiát. Két leánytestvére minden elgondolható megtesz, hogy fivérért a veszteség örjítő fájdalmától valamennyire eltérítse. Végül mindenkinek feltűnik az édesapa magatartása. Az édesapa egy öreg, kegyes szénégető - hallgat. Amikor az édesanya faggatni kezdi különös viselkedésének oka felől, az öreg beszélni kezd, és elmondja, hogy ő a vigasztalásnak minden emberileg elgondolható lehetőségét számba vette, ám mélyeséges győtrődésével is mindig csak arra az eredményre jutott, hogy azok közül egyik sem vigasztal. Akkor aztán elhatározta, hogy inkább hallgatni fog, de hamis és olcsó vigaszokkal nem hozakodik elő.

Ez az egyszerű ember nemcsak a szénégetéshez értett. Mert valójában úgy van: inkább hallgassunk, mint hamisan és olcsón vigasztaljunk. A csendesen együttérző hallgatás bizonyos körülmények között hangosabban tud szólni, mint a szavak áradása. Ha valahol, hát itt, a megsebzett és vérző lelkekkel szemben igaz a mondás: beszélni ezüst, hallgatni arany. Tudja ezt a másik emberismerő, Jeremias Gotthelf is, amikor A pénz és lélek című művében a vigasztalásról így ír: "Ritkán tudja az ember, hogy vigasztalásával olajat vagy vizet önt-e a tűzre." Az emberi vigasz, még a legjobb szándékú is, mélyebben megsebezhet, mint a gúny és csúfolódás. Mert bizony vannak nyomorúságok, melyeket nem lehet szavakkal megszüntetni. És aki a gyászoló előtt túl beszédesen viselkedik, már ezzel is megbántja, mert azt a benyomást kelti, hogy a nyomorúságot nem veszi komolyan.

Végül maga a Szentírás tiltakozik az ilyen olcsó vigasztalástechnika ellen. Jóbna és az ő megsebzett szívét érvekké bombázó, vigasztalásban serénykedő barátainak története világosan beszél erről. A megpróbált ember így válaszol nekik: "Nyomorult vigasztalók vagyok ti mindnyájan." Ezzel azt akarja mondani nekik: "ti jól tudtok beszélni, de az én helyemben másképpen beszélneitek". Jób végül porba hajtja le a fejét, és fájdalomában némán várja azt a napot, amikor maga Isten egyenesen felülről meg fogja őt vigasztalni. Története egyszer s mindenkorra megmutatja, hogy az emberi fájdalom titkát tisztelőben kell tartanunk és emberi vigasztalásunk határait komolyan kell vennünk. Aki átlépi a gyászoló küszöbét, az tanuljon Pestallozától. Népszerű könyvében, a Lénárd és Gertrudban, a nagyanya haláláról szóló fejezetet ezekkel a szavakkal vezeti be: "Gyermekek, vegyétek a sapkátokat, mert egy halottas ágyhoz érkezünk." "Mert ők megvigasztaltatnak", bizonyos, Isten megvigasztal. Mikor és hol és hogyan, ezt csak ő tudja. A mi emberi vigasztalásunk legfennebb csak abból áll, hogy hívó testvéreként a gyászolókkal együtt Isten vigaszára várakozunk és Isten vigasztalásáért imádkozunk. Mert az is megeshetik, hogy Isten nem egyhamar gondol valaki gyászolónak megvigasztalására, néha megvárakoztatja, időt hagy neki. Nem mindig jó igen hamar elállítani a vért. Vannak sebek, melyeknek vérezniök kell. Az önkényes csendesítgetés és segíteni akarás lehet bűn.

Aztán az elnyert vigasztalás nemcsak a gyászolók, hanem Isten iránt is kötelez. A Szentháromság Isten igényli azt a tiszteletet, hogy valódi vigasztalók legyünk. Isten nem hagyja büntetés nélkül ennek a tiszteletnek megrövidítését. És éppen ott, ahol a halál betör, különösképpen alkalom adódik arra, hogy Istennek egyedüli tiszteletét megfontoljuk. Bizonyos: Jézus a győztes, azonban tudvalevő, hogy őfelsége a halál igényt támaszt a győzelemre. Jézusnak azt a dicsőségét, hogy ő a győztes, a halál nem akarja megengedni, maga akar lenni az utolsó győztes. És végül egyik legérdekesebb tapasztalatunk, hogy őfelsége a halál bizonyos vigaszszközökkel rendelkezik, melyeket nagylelkűen átnyújt azoknak, akik neki tisztességet tesznek. Így maga a halál is nyomorult vigasztalóvá válik. Mi emberek nagyon hamar megszédülünk erre a kísértésre, és hajlandók vagyunk a halál család vigaszával megelégedni. Némelyek, s úgy gondolom, nem túlzok, hogy a gyászolók többségét alkotók, az elválás alkalmával az egyház szolgálatától nem a jó, egyedül igaz, keresztény vigasztalást várják, hanem a halál hamis vigaszát. A halottkísérők sokasága, a koszorúk és a küldöttségek száma, a tisztelgő búcsúztatások, az egész, még zenével is dúszított ünnepélyesség az, amivel

a gyászolók többsége a fájdalomban vigasztalódik. Így egy szabályos halottkultusz áll elő. A halottkultusz mindig pogányság. Hogy mennyire átszővi a pogány lelkület a nyugati gondolkozást, azt sehol sem látni olyan élesen, mint abban, ahogy halottainktól elválnak és őket eltemetjük. Ahol temetések alkalmával már nem szokásos a gyülekezeti éneklés, ott milyen nehéz azt bevezetni. A húsvéti énekeket, az egyetlen vigaszt, zavarónak vagy éppen kegyeletnélkülinek és sértőnek találják a krematóriumokban. Ilyen mélyen gyökerezik a halottkultusz.

Feltűnő, hogy Krisztus milyen szigorúan szembeszáll mindezzel az ünnepélyes halotti dicsőséggel és milyen féltékenyen vigyáz az Atya dicsőségére a pogányságnak éppen ennél a betörési pontjánál. Emlékezünk arra a találkozásra, amikor egy írástudó követni akarja Jézust. Abban a pillanatban, amikor elhatározását keresztül akarja vinni, megérkezik az apja halálának híre. És Krisztus így szól a gyászolókhöz: "Hadd temessék a halottak az ő halottaikat, te pedig elmenvén, hirdesd az Isten országát" (Lk 9,60). A minden halottkultuszhoz ilyen visszautasítása világossá válik a különböző halottfeltámasztások alkalmával: "És Jézus a főember házához érvén és látván a sípolókat és a tolongó sokaságot, monda nékik: Menjete el innen, mert a leányzó nem halt meg, hanem aluszik. És kinevették őt. Mikor pedig a sokaság eltávolították, beméne" (Mt 9,23). Jairus leányának feltámasztásakor - minden arra mutat - szabályos harcot kellett vívnia a halottkultusz ellen. De még világosabb ez a Lázár feltámasztásakor: "Jézus azért, amint látja vala, hogy az /Mária/ sír és sírnak a vele jött zsidók is, elbúsula lelkében és igen megrendüle. És monda: Hová helyeztéték őt?" (Jn 11,33-34). És amint a gyászünnepség egyre nagyobb hullámokat ver - Jézus valósággal érzi a zsidók kárörömét, akik Jeruzsálemből jöttek át és most örvendezének az ő tehetetlensége miatt -, ezt olvassuk: "Jézus pedig újra felindula magában, oda megy vala a sírhoz" (38.v.). Ez a felindulás, harag a halál mindenhatóságát imádó halottkultusz ellen irányul. A joppéi Thábita halottas szobájában tartózkodó sirató asszonyokról az Apostolok Cselekedetei így tudósít: "Péter pedig mindenkit kiküldvén, térdre esve imádkozék", és Troasban Eutikhus feltámasztása után ezt mondja Pál: "Ne háborogjatok, mert a lelke benne van" (20,10). Tehát a Szentírás szembefordul minden halottkultusszal, és elutasítja a benne kifejezésre jutó hamis vigaszt. Aki másutt keres vigaszt, az elkerüli a Szentháromság Istent.

Dosztojevszkij is óv a hamis és gyors vigasztalástól. A Karamazov-testvérekben a kegyes kolostorfőnökkel ezeket a feltűnő szavakat intézteti az egyetlen fiát gyászoló édesanyához: "Ne nyugodj bele, asszony, ne vigasztalódjál és ne vigasztaltasd magadat, hanem sírj, csak tudjad mindig, amikor sírsz, hogy fiad az Isten angyalai között van, onnan letekint rád és örvend a te könnyeidnek és azokat az Úristennek felmutatja..."

Boldogok, akik úgy gyászolnak, hogy magukat nem vigasztalják és nem fogadnak el gyors vigasztalást, hanem a vigaszt Istentől várják, Krisztusban keresik és a Szentlélekben bíznak, hogy ő megvigasztalja őket. Boldogok ők, mert nem fognak szégyent vallani. Krisztus megtartja szavát. A második boldogmondás ígérétében feltétlenül bízni lehet. Ámen.

Fordította: Nagy István

Föld a szelídeknek

Alapige: Máté 5,5

Bibliac olvasás: Efézus 6,11-17

A földet! Nem sajtóhiba. Így van megírva: "mert ők örökségül bírják a földet". Ha ezt olyan embernek mondjuk, aki az öt érzékszervét normálisan szokta használni, úgy attól azt a választ fogjuk kapni, hogy ne akarjuk az X-t az Y elé helyezni. A szelídeké, az erőszak nélkülieké volna a föld? Ez nem áll, ennek éppen az ellenkezője igaz: a föld az erőszakosoké. Kézzelfogható és naponta kimutatható, hogy a szelídek megrövidülnek, hátraszorulnak és falhoz szorítják őket. Ezzel szemben az arcátlanok és kíméletlenek előrejutnak, sokra viszik, övük a kövér rétek és a zsíros földek, az előnyös lakások és üzletek. Ernst Moritz Arndt tette ezt a keserű-lemondó megállapítást: "A csendes embert félretaszítják, a vad győzedelmeskedik."

Mi mit szólnak ehhez? Jobban mondva: Jézus mit szól hozzá? Vajon nem tudja, hogy a föld birtoklásával kapcsolatban naponta mit tapasztalunk? Az Úr előtt idegen a világ? Elég egy futó pillantás az evangéliumokra, és máris látjuk, hogy Jézus pontosan ismeri a szelídek tehetetlenségét és a kíméletlenek mindenhatóságát a mi földünkön. Azonban Jézus ebben az Igében éppen az Isten országának valóságát állítja szembe a fojtogató tények hencegő régi világának valóságával. Ez a régi, bukott világ még itt van, azonban minden ellenkező látszat dacára az Úr azt közli velünk most, hogy a szelídek fogják örökölni és birtokolni a földet, és ennek megfelelően minden nyilvánvaló tényállás dacára tudja, hogy a brutálisak nem fogják birtokolni a földet. A fenyegető ítélet rőt fénye hull itt az utóbbi években elterjedt földszerző járványra. "Dühös tüzét bármint hányja A föld bálványra, Vége lesz és elvesz, Ledől megalázva Az ítélő Isten szavára."

Az Úr itt arra tanít, hogy a hit szemével nézzünk szét magunk körül. Amit itt kimond, azt csak hitben lehet meghallani és elfogadni. Így a hitnek szent, dacos és bátor ellenállása jön felénk ebből a harmadik boldogmondásból. Arra akar segíteni most, hogy a láthatókon túlra, Isten rejtett határozatába tekinthessünk be. Az Ige megkérdezi: engedjük-e, hogy Krisztus megajándékozzon minket a világ eseményeinek ilyen értelmezésével és a világ viszonylataiba való ilyen betekintésével? Közben megvilágosodik előttünk, hogy mennyire kérdésessé vált itt minden meglevő, milyen dinamittal töltött és forradalmi ez a harmadik boldogmondás is.

Legélesebb ellentmondás itt a biológiai szemléletet éri. A biológiában rendíthetetlen természeti törvényként érvényes, hogy a növény- és állatvilágban az erős fajok és erőteljes példányok érvényesülnek, s pontosan ilyen természeti szükségszerűséggel mindenféle gyenge kiselejteződik. Aki ezt a növény- és állatvilágban érvényes biológiai gondolkozást az emberre is átviszi, annak nem nehéz az erős jogát elfogadó hideg hithez vezető lépést megtennie. Eszerint a gyengének el kell tűrnie és az erősnek előre kell törnie, ez az igazságos és hasznos törvény. A Nietzsche-imádó Mussolini mondotta, hogy inkább akar élni nagy oroszlánként, mint 100 évig bárányként. Azonban az Úr félreérthetetlenül és megbotránkoztatóan kijelenti: "Boldogok a szelídek, mert ők örökségül bírják a földet."

Ezt az egészen más, az állandó tapasztalatokon alapuló és a természetes gondolkozásnak keményen ellentmondó hitszemléletet képviseli az ó- és új szövetség Bibliája. Egészen a Biblia elején találjuk a szelíd Ábrahám és a maga előnyére annyira vigyázó unokaöccse, Lót közötti különös megegyezést. Ábrahám meglepészik azzal, amit a másik meghagy neki. Azonban Ábrahám hisz, Lót csak számol. És a hit helyére lépő számítások végeredményükben mindig

hamisaknak bizonyulnak. Lótnak bizony kellemetlenül kell ezt tapasztalnia. Olyan földet választott lakóhelyül, mely Isten ítélete alatt állott. Lótnak menekülnie kell Szodomából és Gomorából, míg Ábrahám örökségül bírja a földet. Fél évezreddel később az erőszakos Absolon letaszítja a trónról apját, Dávidot. Dávid kénytelen megtenni egy Dávid számára a legmegalázóbbat: erőtlennül menekül a fia elé. Amikor menekülés közben Semei gyalazza és sárral dobálja, vérszopónak nevezi, a király egyik kísérője haragra gyúlva engedélyt kér Dávidtól, hogy a gyalázkodónak fejét vegye. Azonban Dávid a szelídség lelkével így határoz: "Hagyjatok békét neki, hadd szidalmazzon, mert az Úr mondotta néki" (2Sám 16,11). A történet azzal végződik, hogy utoljára a szelíd megint trónra kerül, míg erőszakos fia hajától fogva az ég és föld között a levegőben lóg, egy talpalattnyi föld sincs már Absolon lábai alatt!

De a legerőteljesebb ótestamentumi hitvallás a harmadik boldogmondásról a 37. zsoltár. Ott nem kevesebbszer, mint ötször olvassuk: "De akik az Urat várják, öröklík a földet", "A szelídek pedig öröklík a földet", "Akiiket ő megáld, öröklík a földet", "Az igazak öröklík a földet és mindvégig rajta lakoznak", "Várjad az Urat, őrizd meg az ő útját, és felmagasztal téged, hogy örököld a földet". Ezzel szemben a zsoltár minden végleges sikert megtagad a hitről lemondó gonosztól. Az erőszakosok győzelmei mindig csak kezdeti sikerek. A csatákat megnyerik, de a háborút elveszítik: "Egy kevés idő még, és nincs gonosz, nézed a helyét és nincsen ott." "Fondorkodik a gonosz az igaz ellen és fogait csikorgatja rá: az Úr neveti őt, mert látja, hogy eljön az ő napja." A gonoszok bár korunk legmodernebb és legfélelmetesebb fegyvereit: a kardot és az íjat használják a szelídek ellen, "de fegyverök saját szívókbá hat és ívök eltörík... a gonoszok karja is eltörík". Bár az erőtlenség ellensége olyan, "mint a liget ékessége", azonban "elmúlik, füstként múlik el".

Az Ószövetségnek ez a hitszövege egy középpontra céloz. Az összes ószövetségi ígéretet mint előhírnökök közös célpontra néznek. Aki megismeri az újszövetség kijelentéseit, meglepetéssel állapítja meg, hogy itt minden vonal milyen fontosan összefut Krisztusnál. Krisztus a szelíd, az erőtlenség. Ilyen ő törés nélkül, kezdve fellépésétől, a jordáni keresztelestől és a rákövetkező pusztai megkísértéstől egészen a keresztre feszítés napjáig. Kimondottan mint szelíd hívja magához a megfáradtakat, az élet mostohagyermekait: "Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelteketek, és én megnyugosztalak titeket. Vegyétek föl magatokra az én ígámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelketekben. Mert az én ígám gyönyörűséges és az én teremh könnýű" (Mt 11,28-30). Virágvasárnap tudatosan tüntetve, mint erőtlenség lovagol be a fővárosba a Zakariás próféta által megjelölt messiási békefejedelem állatán, számaron, s nem paripán, az erőszakos hódítás állatán és jelképén. Be kell teljesülnie az Igének: "Mondjátok meg Sion leányának: Ímhol jó neked a te királyod, alázatosan és számaron ülve és teherhordozó számaronak vehén" (Mt 21,5). A két Zebedeus fiút, akik azt mondják neki, hogy bocsásson tüzet a szamaritánus város lakóira, mivel azok megtagadták tőle a szállást és ellátást, amikor útban volt Jeruzsálem felé - megdorgálja: "Nem tudjátok, minémű lélek van tibennetek" (Lk 9,55). Az erőtlenség lelke kapta az ígéretet, és nem az erőszakos megtorlásnak a lelke. Elfogatásakor a Gecsemáné kertben Péter kész volt a fegyveres ellenállásra, de Jézus megparancsolja, hogy tegye helyére kardját, mert "akik fegyvet fognak, fegyverrel kell veszniök" (Mt 26,52). Ide tartozik a hegyi beszéd útmutatása: "Légy jóakarója a te ellenségednek hamar, amíg az úton vagy vele" (Mt 5,25), tehát légy engedelkeny, nem gondolva a magad érveire és saját igazadra. Idetartozik az az Ige is, amely tanácsolja, hogy a másik arcunkat is tartsuk oda a bántalmazónak. A kaszánya udvarában, amikor a katonaság csúfolja és ütlegeti, példát mutat a szelídségről, mert a bántalmazást ellenállás, sőt egyetlen ellentmondó szó nélkül tűri el. Hogy milyen hatással van a szelídségnek ez a magatartása a világra, hogy ítéli meg és értékeli a régi világ az ilyen viselkedést, az véresen megmutatkozik nagypéntek reggelén, amikor Pilátus az elítéltet az illetékes uralkodó, Heródes király elé is átküldi véleményezésre: "Heródes pedig az ő katonáival egybe semminek

állítván és kicsúfolván őt, minekutána felöltöztette fényes ruhába, visszaküldé Pilátushoz" (Lk 23,11). Heródes nyilván úgy gondolja, hogy itt egy jámbor, bizonytalan emberről, egy "vidéki ártatlanságról" van szó: Pilátus és Heródes a világ gyermekei, amikor az erőszakot és a fortélyt tartják fontosnak. Isten országának világa, melyben a szelídség hatalom, idegen marad számukra. Bármilyen ellentét áll is fenn közöttük, egyetlen ponton megegyeznek: egy erőtlén embertől nem kell félni, ilyennel büntetlenül, tetszés szerint lehet elbánni. Végül a keresztfán egészen nyilvánvaló lesz, hogy ebben a világban mi vár a szelídre. Itt szó szerint mindent kihúznak lábai alól. Amit csak a világ nyújtani tud, minden vagyont elvesznek tőle. Még ruhájára is kockát vetnek a kereszt tövében. Ott függ ő, az erőtlén, az ég és föld között, mintha az erőszakos Absolon volna. "Az ember Fiának nincs hová fejét lehajtania" (Mt 8,20), mondotta Krisztus, most még a sír is, ahova holttestét helyezik, másnak a földtulajdona. Ennek a világnak az értelmezése szerint a keresztfa visszavonhatatlanul és végérvényesen megcáfolta azt a boldogmondást, hogy a szelídek örökségül bírják a földet. Ha valaki szelíd volt, úgy Jézus az volt, és ha valakinek már semmi vagyona sem maradt, az megintcsak ő volt.

Azonban harmadnapján bekövetkezik a mélyen megrázó esemény: a katonák, e világ hatalmasainak képviselői összeesnek, mintha halottak volnának, majd páni félelemmel elmenekülnek. Utoljára pedig halljuk a Feltámadottat, aki az egész föld fölött érvényesíti birtok- és uralmi igényét: "Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön." Amit egykor a kísértő felkínált neki: "a világ minden országát és azok dicsőségét" (Mt 3,8), ha leborulva imádja őt - azt adta meg most neki a mindenható Isten, a mennyei Atya. A tehetetlen minden erő, annak adatott minden hatalom a földön, aki mindvégig erőtlén volt. Mivel soha nem ragadtatta magát erőszakos lépésre, mivel utolsó leheletéig szelíd maradt, azért tartozik most hozzá az egész föld. Tehát Krisztusban a harmadik boldogmondás a valóságban nem cáfolatot, hanem megerősítést és beteljesülést nyert. És a végén vissza fog jönni "az ő dicsőségében", és elébe gyűjtetnek mind a népek. Akkor mindenki látni fogja, hogy a szelídek azok, akik örökségül bírják a földet. Addig ezt hinni kell. Keresztyénné lenni azt jelenti: hinni, hogy a szelídek boldogmondása igaz. Akik egyetlen négyzetméter földet sem mondhatnak sajátjuknak, "örökségül bírják a földet".

Egy félreértést kell még itt eloszlatnunk. A szelídség a hit ügye és nem az emberi vérmérséklet következménye. Van ugyan a testnek és a vérnek is szelídsége. Ez igen szálnalmas lehet. Az ószövetség felmutat egy elriasztó példát ebből a gyengeségből származó szelídségből. Ez az öreg Éli pap, a gyenge apa mindenkori példája, aki fiainak minden bűne fölött szemet hunyt, akinek egyetlen tiltó szava sincs a rosszra és az igazságtalanságra. Azonban a gyengeségből származó erőtlenség számára nincs ígéret. Akárhogy áll is a Krisztus vérmérsékletének kérdése, egy bizonyos: az Úr szelídsége Lélekből való. Ahol igazságtalansággal találkozunk, ott férfiasan és határozottan lép fel. Ellenfelei mind félelmetes vitatkozóknak tekintik, sok tromfot kell lenyelniük tőle. Ahol az Atya ügyéről és dicsőségéről van szó, ott hajlíthatatlan. Aligha estek valaha is keményebb szavak ellenfelekkel való vitákban, mint amelyeket a farizeusokról és írástudókról mondott, akiket ismételtelen nyilvánosan képmutatónak nevezett. Erre vonatkozólag olvassuk el a Máté 23. részt. És ahol a ház, melyben az ő Atyja dicsőségének kell laknia, az imádság háza üzletté és latrok barlangjává válik, ott a Szelíd ostort használ.

Mivel a Krisztus szerinti szelídség nem testből és vérből, hanem a Lélekből származik, azért lehetséges, hogy a szelíd természetek, mint pl. János, a valódi szelídségnek, a Lélekből való szelídségnek tanúbizonyoságaiként olyan szavakat tudnak kimondani és olyan magatartást tudnak tanúsítani, amelyeknek élessége semmi kívánnivalót nem hagy fenn. Isten Igéje egy szelíd természetű ember szájában is "élesebb minden kétélű fegyvernél, és elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait" (Zsid 4,12). De a fordítottja is megtörténhetik: az erőszakosságra hajlamosak, a természettől heves vérmérsékletűek, mint például Péter és Pál, a Lélek

hatalmában megbizonyíthatják, hogy: "A ti szelídlelkűségetek ismert legyen minden ember előtt" (Fil 4,5).

A galáciabeliekhez írott levélben Pál felsorolja a Lélek gyümölcseit: "szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség". A keresztyén szelídség tehát a Szentlélek gyümölcse. Amelyik gyülekezetben a Szentlélek munkálkodik, ott ez három jelben mutatkozik meg:

1. Hitben. Lélek szerinti szelíd ember hiszi, hogy a föld Krisztushoz tartozik. Ez a hit - ahogy erre már utaltunk - állandó harcot jelent. Az erőtlének harcos gyülekezetet alkotnak. Krisztus gyülekezete azt a követelést támasztja, hogy a föld Krisztusé. És a szelíd tudja, hogy ő a harcot el fogja veszteni. A sportvilág kifejezésével élve: jól tud veszteni. Ha veszít is, az ügy még nincs elveszve. Ez a gyülekezet Urától tudja, aki a világtörténelem legnagyobb vesztese volt és éppen így a legnagyobb győztes lett. "Aki elveszti az ő életét énértem, megtalálja azt." És "aki megtalálja az ő életét - minden áron meg akarja találni - elveszti azt".

2. Reménységben. A Lélek szerinti szelíd ember a reménység embere. Ez azt jelenti: tudja, hogy a jövődő a Krisztusé. Az utolsó szó a Krisztusé. Minden jó, ha a vége jó. És az nevet igazán, aki utoljára nevet. Ezért a szelíd tud várni, türelmesen várni. A reménykedés és a türelmes várakozás egészen rendkívül jelentős ajándék a mi feszült, türelmetlen, határidőkbe zárt, idegbeteg korunkban. A szelíd nem sűrges. Van ideje várni, míg Isten országának gyümölcsei beérnek. Ezért a szelídtől távol áll a tülekedés és erőszakoskodás. "Aki mindvégig állhatatos marad, az idvezül" (Mt 24,13). Ahol a harmadik boldogmondás hatályban van, ott reménységben várakozó gyülekezet él.

3. Szeretletben. A szelíd ember szeretete megmutatkozik az embertárs eltűrésében és elszenvetésében. Ezért a szelídek serege szenvedő gyülekezet. Nem kalapács, mely üt, hanem üllő, mely ütni engedi magát. De mindenkor tudja, hogy az üllő erősebb, mint a kalapács. Az ütő kar hamarabb megbénul, mint az odanyújtott hát, a szelíd türelmes tovább bírja lélegzettel, mint a haragos kedélyű erőszakos ember. Isten országának történetében ez sokszor megbizonyosodott. Végül az erőtlének szeretete tartja meg a földet. Mindazok, akik megmaradnak a szeretetben, túrnak és a gonoszt jóval győzik meg, számíthatnak erre. Ez annak a szeretetnek a csodája, melyről olvassuk: "A szeretet hosszútűrő, kegyes, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt, mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr, a szeretet soha el nem fogy" (1Kor 13).

Ez a harmadik boldogmondás meghívás számunkra, hogy tartozunk a hitben harcolók, a reménységben várakozók, a szeretetben szenvedők gyülekezetében. "Boldogok a szelídek, mert ők örökségül bírnak a földet", jól hallottuk - a földet! Ámen.

Fordította: Nagy István

Nagy László

A Seregek Urának követe

Alapige: Malakiás 2,7

Bibliavetítés: Máté 21,33-42

Mai alapigénk szerint Isten a Seregek Ura. A világnál és a szívünknel nagyobb Isten nem szentségének zord fenségében magányosan trónoló "legfelsőbb Lény", hanem seregekkel rendelkező és seregeknek rendelkező Úr. Győztes és legyőzhetetlen seregek Uraként a teljhatalmú Isten nem dühös és dühöngő kényúr, hanem az ég minden csillagánál számosabb seregeknek teremtő

és megváltó Istene. "És elvégeztették az ég és a föld és azoknak minden serege" (1Móz 2,1). Isten egy és egyetemes seregének mennyei részét az angyalok és az idvezült lelkek képezik (1Kir 22,19; Jel 14,1-5); a földi részét pedig az Úr szövetséges népe. Miként atyáink atyái, mi is mennyei Urunk véren szerzett és örök életre elválasztott seregéhez tartozunk. Keresztségünk alkalmával nyertünk felvételt az élő Isten diadalmas seregébe, és konfirmációnk alkalmával esküdtünk holtig tartó hűséget az örök élet koronáját ajándékozó Urunknak. Imádkozunk szüntelen, hogy mennyei Urunk seregének élő és örökké élő tagjai lehessünk.

A Seregek Ura szent Lelke ihlető erejével atyai szeretetének szabadságában személyesen kormányozza roppant seregének egyetemét, roppant serege egyetemének minden egyes élő és örökké élő tagját. A fényes angyalokat éppen úgy, mint minket.

A Seregek Ura roppant serege földi részével követein keresztül érintkezik. A Seregek Ura követeket küldő Isten. A Követküldés egyházkormányzó gyakorlata a Seregek Ura atyati szeretetének felismerhetetlen jel és bizonyága. Miért? Azért, mert a seregek nagy és szent Istene nem érintkezhet személyesen, hanem csak közvetve, követein keresztül a bűnös Izraellel, Izrael bűnös gyermekeivel. A szent Istennek tulajdon személyében való megjelenése Izraelben, Izrael gyermekei körében azonnali halált jelentene Ádám bűnös maradékai számára. A Seregek Ura követei által képviselteti magát földi serege körében. E követek magát a Seregek Urát képviselik Izraelben. A Seregek Urának követei csak követek, de magának a Seregek Urának követei. A követek tekintélye és tisztessége a Seregek Urától származik. Önálló hatalmuk nincs, mert Izraelben egyedül a hatalmas Isten uralkodik.

A Seregek Urának követei éppen úgy lehetnek a mennyei angyalok, mint a szövetséges nép köréből kiválasztott és elhívott próféták, papok és királyok. E követek tulajdonképpeni küldetése az, hogy utat készítsenek a Seregek Ura tulajdonképpeni és teljhatalmú, egyetlen és utolsó követének, a Messiás Krisztusnak (Mal 3,1). A Seregek Urának rendkívüli mennyei követei jelennek meg Izraelben a megváltás művének sorsdöntő, nagy pillanataiban (pl. Ézs 6,6; Kir 19,35; Dán 3,28; 1Móz 19,1), és ők azok, akik az idők teljességében az egész világ számára hírül adják a nagy evangéliumot, a Seregek Ura szerelmes Fiának, a megváltó követének megszületését, halálból való feltámadását, mennybemenetelét és az idők végén való visszatérését. Így lesz és marad a halált tulajdon testében legyőző és örökkön örökké országoló dicsőséges Jézus Krisztusról szóló evangélium hirdetése angyali szolgálat a Seregek Ura földi serege körében.

A Seregek Ura földi seregével való tartós érintkezés érdekében földi serege köréből állandó követeket választ maga számára. A seregek Urának kemény ítéletét a szövetséges nép körében odaadó hűséggel hirdető követek egyben Izrael fiai is, akik mélységesen szeretik a bűnös Izraelt is és közbenjárni kegyelem fogadása érdekében (pl. 1Móz 18,32-33; 2Móz 32,30-35; Róm 9,1-5). E kettős hovatartozás jegyében alakul a földi követ személyes életének belső feszültsége, emésztő és önemésztő tüze.

A követküldés a követjárás ilyen általános keretei között helyezkedik el és megy végbe Izraelben a pap követi minőségben végzett szolgálata is.

Kicsoda a pap? A pap a Seregek Urának követe.

A Sinai-hegyen a népével szövetséget kötő, népének törvényt adó Isten Áronnal és fiaival: illetve a Lévi törzsével külön papi szövetséget köt. Az ószövetségi papnak a Seregek Ura követének végzett szolgálatának lényege, mely az Úr Jézus főpapi áldozatáig változatlan maradt, a szövetség tiszta megtartása és megtartatása, valamint a szövetség okmányának, a Tízparancsolatnak és az abból következő rendelkezéseknek a tanítása (3Móz 10,11). Mai alapigéink különösképpen az ószövetségi pap tanító tisztével foglalkozik, mely az ószövetségi papot a Seregek Ura követének minőségében elhatárolja és megkülönbözteti az Izraellel szomszédos népek sokféle természeti vallásának papjaitól: a bűvölő-bájos varázslóktól, a sors titkait fürkésző csillagjósoktól s a tulajdon hiszékenységet kihasználó kuruzslóktól. A Seregek Urának papi követe Istenhez tartozik, s nem függ a személyesen változó természeti jelenségektől, sem a csillagok szerencsés vagy szerencsétlen együttállásától. A Seregek Urának ez a tanító követe,

nem néhány kiváltságos beavatott számára szóló titkos és titokzatos ismereteket tanít, hanem a teremtő és megváltó Seregek Urának egyetemes érvényű tudományát őrzi. "Mert a papnak ajkai őrzik a tudományt."

A pap, a Seregek Urának követe, ajkaival őrzi a Seregek Urának mennyei tudományát. E mennyei tudomány az Úr szájából származó törvény. Közismertebb nevén a Tízparancsolat, az ószövetségi kor teljes tudományának életerős alapja és túlszárnyalhatatlan csúcsa. A Törvény az élet útja (5Móz 5,33). Ezért kell a Seregek Ura követének makulátlanul és elegyítetlenül őriznie az Úr életet teremtő tudományát. E tudomány foglatát, a két kőtáblára vésett Tízparancsolatot, a szövetség ládájában a pusztai vándorlás hosszú éveit során a papok hordozták. Vigyázták nappal és virrasztották éjszaka. Miként a szövetség ládája a parancsolatok kőtábláját, úgy őrzi a pap hűséges és tiszta ajka a Seregek Urának tudományát. A pap ajkának tisztán kell megőriznie és követként tisztán kell továbbadnia szájról szájra, szívből szívbe nemzedékeken keresztül a Seregek Urának életet teremtő és ajándékozó tudományát. Ezt a tudományt a papnak nem szabad összelegyítenie sem saját érzéseivel és gondolataival, sem a környező népek valláscs képzeteivel. Az Úr színe elé idegen tüzet vivő papok, Nádáb és Abibu tűzhalált szenvednek (3Móz 10,1-2). A papnak lelki értelemben sem szabad idegen tüzet vinnie az Úr oltárára. A Seregek Urának tudománya a pap követi küldetésének zsinórmértéke, melyhez "egész Krisztus eljövételéig" hűségesen igazodniok kellett, "és nem volt szabad attól sem jobbra, sem balra eltérniök; mivel az ő tisztük azon korlátok közé volt zárva, hogy Istennek szájából adjanak feleletet a népnek" (Kálvin: A keresztény vallás rendszere IV/8-6). A Seregek Urának Áronnal és a Lévi törzssével kötött szövetsége arra kötelezi a papokat, írja Kálvin, hogy az Úr "szájából tanítsanak /.../, kik ezt a szerződést megszegik, azokat /.../ a papi méltóságra nem tartja Isten méltónak" (Kálvin, i.m. IV/9-2). A pap csak addig méltó követe a Seregek Urának, amíg tisztán őrzi a tudományt, amíg az Úr szájából tanít, amíg Isten szájából ad feleletet az Úr földi seregének, aki minden élethelyzetében elsősorban és mindenk felett az Úr törvényére vár.

A pap "szájából törvényt várnak". A Seregek Urának szövetséges népe minden keményszívúsága ellenére is várja az Úr törvényeit. Várja, mert Izrael népe az Úr törvénye nélkül nem is tud a Seregek Urának szövetséges népe lenni. Várja, mert Isten földi serege csak a törvény zsinórmértéke szerint tud Isten szövetséges népévé rendeződni. Várja, mert Isten törvénye rendezi Izrael népét tiszteleti közösséggé. Nemcsak az Úr földi seregének egyeteme, hanem annak minden tagja várja az Úr törvényét. Várja, mert az Úr törvénye nem maradhat kőtáblákba vésvé a szövetség ládájába rejtve, hanem ott kell élnie annak Izrael gyermeki szívében, Izrael gyermekei szívének hús-táblájára vésvé. Amikor az Úr földi seregének egyeteme és tagjai az Úr törvényére várnak, akkor tulajdonképpen arra várnak, hogy maga az Úr személyesen, saját akarata és tulajdon beszéde szerint kormányozza őket. A szentségének fenségében, dicsőségének fényözönében elrejtőződő Isten földi serege számára mindig halló és hallható távolságban van. Az elrejtőződő, de beszélő Isten szája szövetséges nép körében mindig a Seregek Urának követe. A pap a Seregek Urának követeként az Úr szája szövetséges nép körében. A "pap Isten szája a nép felé s a nép szája Isten felé" (Nagyszöllősi Mihály: Lobogó szövétnek). Félelmetes és a velők megozslásáig megrendítő, de egyben megtisztelő és boldogító igazság ez. Csak az a pap a Seregek Urának igaz és igazi követe, kinek szájából az Úr törvénye szól. Kinek szívében az Úr törvénye él. Mert a szív teljességéből szól a száj (Mt 12,34; lásd Mt 15,1-20). A Seregek Urának követétől Isten szövetséges népe nem "szentségtelen és vénasszonyos meséket", és nem "vége-hossza nélkül való nemzetégi táblázatokat" (1Tim 1,4; 4,7) vár, de ne is várjon ilyeneket. Isten szövetséges népének vigyáznia kell az Úr tudományát őrző papra. Gondot kell viselnie rá. A Seregek Ura követéért, szájának törvényt hirdető tisztaságáért maga Izrael népe is felelős az Úr színe előtt. A pap szájának tekintélye kell hogy legyen az Úr földi serege körében. Ez az Úr érdeke; ez az Úr földi seregének érdeke. A pap szájának azért lehet és azért van tekintélye Izraelben, mert az Úr törvényének, mert a törvényadó Seregek Urának van tekintélye Izraelben. A pap szájának azért van tekintélye Izraelben, mert

szájából a Seregek Urának az a törvénye hangzik, melyet sehol máshol nem lehet hallani. Ezért a Seregek Urának követe az Úr ajándéka földi serege számára. Szomorú jelenség, ha ez nem így van. Ennek oka lehet az Úr törvényét hallani nem akaró, a maga feje-szíve szerint járó Izrael éppen úgy, mint az a szájának tekintélyére komolyan nem vigyázó pap, kinek szája forrásából egyszerre édes és keserű víz csörgedez (Jak 3,11). Rendtelenség, zűrzavar és bűnök sokasága keletkezik a Seregek Ura szövetséges népe körében, ha a pap száján keresztül szóló törvény nem talál halló fülekre, befogadó és megtartó szívekre Izrael gyülekezete körében. "Ha tehát azt akarja a pap, hogy hallgassák - írja Kálvin -, viselkedjék úgy, mint Isten követe, vagyis azokat a parancsolatokat, melyeket az ő Urától kapott, hűségesen adja elő" (Kálvin, i.m. IV/8-2).

Malakiás, ki nevében hordozza a követ szót, így prófétált egykor a papról, a Seregek Urának követéről.

Ma, amikor újra sokan kérdezik sokan újra kérdezzük azt, hogy kicsoda a lelkipásztor, íme, Malakiás próféta számunkra ma is érvényes feleletet ad. A lelkipásztor a Seregek Urának követe, aki a Krisztusért jár követségben közöttünk, a gyülekezetek között (2Kor 5,20). A lelkipásztor nem egy tanult ember a tanult emberek sokaságából. A lelkipásztor a Seregek Urának az a követe, aki tiszta szívvel szereti Isten szövetséges népét, aki hön óhajtja a lelki Izrael üdvösségét. A lelkipásztor pótolhatatlan és nélkülözhetetlen a gyülekezetben. Pótolhatatlan és nélkülözhetetlen, mert az a tudomány pótolhatatlan és nélkülözhetetlen, melyet a lelkipásztor a Seregek Ura követének őriz a gyülekezetekben. Ez a tudomány az Ige "egészséges" és "kegyesség szerint való" tudománya (1Tim 1,10; 6,3). A felülről származó bölcsesség (Jak 3,17). Az apostolok tudománya (ApCsel 2,47). A teljes Szentírás tanítása hasznos (2Tim 3,16-17) tudománya a Seregek Urának szerelmes Fiáról, megváltó követéről. Ez az üdvösség tudománya. Az Isten törvényének tudománya. A nagy parancsolat tudománya: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és teljes elmédből, és szeresd felebarátodat, mint magadat (Mt 22,34-40). Isten mai földi serege nem tud élni az Úr Jézus Krisztus tudománya nélkül. Isten mai szövetséges népe sem tud élni Jézus Krisztus nélkül, aki a feltámadás és az élet (Jn 11,25). De vele igen!

Szüntelen imádkozunk azért, hogy a Szentlélek Isten kitöltetésének csodájában minden egyes lelkipásztor az Úr Jézus Krisztus minden egyes gyülekezetében a Seregek Urának az a követe lehessen és legyen, kinek ajkai őrzik a tudományt, kinek szájából törvényt várnak. Minden hívő üdvösségére. Isten nagyobb dicsőségére. Ámen.

Szekely András

Intés a lélek egységére

Alapige: Efézus 4,1-5

Bibliaolvasás: 1Thesszalónika 2,1-12

Egy kérdés és egy intelem hangzott el alapigénből a gyülekezetéhez. Pál apostol ezt azzal indokolja, hogy ő fogoly az Úrban. Nem kérdés ez. Bár ő maga Krisztus iránti hűségéért és szolgálata bátorságáért többrendbeli hosszabb-rövidebb fogságot hordozott, itt most nem ezekről beszél.

Fogoly az Úrban, vagyis Krisztus szerelmese, aki életét végérvényesen átadta Krisztus szolgálatának. Pál Urának elkötelezettje. Ez nem panasz, hanem "boldog rabság" (Victor János). Nem kényszerűség, hanem igazi szabadság. De nem is lehet ez másképp. Aki egyszer belepillantott Isten fényvilágába, mint Saulus Damaszkusz felé menve, az elválasztása tudatára, elhívása bizonyosságára jutott, az ettől az életre szóló köttődéstől többé már nem

tud szabadulni. Lloyd C. Douglas megragadóan szép bibliai tárgyú regényében (És köntösökre sorsot vetettek) megrajzolja annak a fiatal római tribunusnak, Marcellus Gallionak az alakját, aki Pontius Pilatus procurator ítéletét végrehajtotta. Neki jutott az a lélekgyötrő feladat, hogy a Názáreti Jézust keresztre feszíttesse. Majd a sorsvetés következtében neki jutott Krisztus köntöse. E ruha felvétele átforgalmazza életét, meghatározza sorsát. Krisztus foglya lett. Boldogan vette fel azt a köntöst, és mint pogányból lett keresztényen bátran viselte Krisztus szép nevét. Nagy szolgálatot vállalt az evangéliumért, megjárta a katakombák félelmetes mélységét, végül életét mártírhalálban tette le Krisztus lábai elé.

Amikor Pál azt mondja, hogy ő fogoly az Úrban, akkor nem magára néz. Ezzel a Krisztushoz való tartozását fejezi ki. Neki az élet Krisztus (Fil 1,21). De a gyülekezetre is tekint. Az efézusira s egyben az erdőszentgyörgyi, vadasdi, sóváradai, balavásári gyülekezetekre is. És mindenikre, az egykori és a mai gyülekezetekre. Ezek is mind az Úrhoz tartoznak. Jézus Krisztus a gyülekezet ura. Ez az a közös alap, amelyben Pál és a gyülekezet áll. S ennek alapján intézheti kérését, intelmét egykor Efézusba, ma hozzánk.

A kérés ez: Járjatok úgy, amint elhivatásotokhoz illik. A járás itt nem életünk egyirányú mozgását, nem a gyülekezetben való magatartást jelenti. Pál nem csak azt akarja elmondani a keresztényeknek, hogy ünnep- és vasárnapon járjanak a templomba. Bár ez is fontos. A járás az egész életet jelenti. Az egyházban és a világban, otthon és idegenben, a munkában és a pihenésben, az egyedül vagy a közösségben való életet egyaránt magába foglalja. Éljetek meg a Krisztushoz való tartozás valóságát: Krisztus egyházához az illik, hogy elhivatásához hű legyen. Az elhívó Krisztushoz való hűség és a küldetés komolyan vétele ad mindenkor méltóságot a keresztény életnek. Hogy ebben az elhivatásban miként kell járni és miként illik forgolódni, azt nem írja elő pontokba foglalt jogszabály, de belülről érzi a hívó ember, s így alakulhat ki az a magatartás, mely által a közösségnek jó előmenetelt, saját magának pedig kedvességet szerez. Kilencedik énekünk fejezi ki szépen ezt a gondolatot: Istennel járni, lakozni.

Az elhivatáshoz méltó élet néhány tulajdonsága áll előttünk szent Igénkben. Az apostol teljes alázatosságról beszél. Ennek a kifejezésnek a gyökere az alacsony, kicsi módhatározó. Így is mondhatjuk: kicsiségünk tudata, alacsony voltunk átérzése. Ilyen érzületű volt tulajdonképpen Pál, a levél írója. Amikor Isten elé járulunk, csak így jöhetünk. Az Írás arra tanít, hogy "...az alázatosságot öltsetek fel, mert az Isten a kevélyeknek ellene áll; az alázatosságok pedig kegyelmet ad. Alázatok meg tehát magatokat Istennek hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején" (1Pt 5,5-6). De az emberek között is ez a hívek méltó megjelenése. Nem a gőg és nem az önteltség. Ezek a tulajdonságok a Sátán gyümölcsei. Ezek elszakítanak egymástól, elrontják a közösséget, elégedetlenné vagy másokat lenézővé tesznek bennünket. Ezzel szemben az alázatosság, amely - ha folyamatosan növekszik bennünk - az életet istenfélővé teszi. Krisztus Urunk azt mondja, hogy aki magát megalázza, az felmagasztaltatik (Mt 23,12). Alázatos magatartással Istennél mindig célba jutunk.

A szelídség krisztusi magatartás s a tanítványainak adott nagy ígéret: "Boldogok a szelídek, mert ők örökségül bírják a földet" (Mt 5,5). Már a zsoltáros is azt mondja, hogy gyönyörűség és békesség lesz osztályrészünk (Zsolt 37,11). Több mint két évtizede jelent meg Fritz Baade nevű írónak egy tudományos irata, melynek címe: Versenyfutás a 2000. évig. A 260 oldalas könyv 12 fejezetben tekint előre a Föld jövője felé. Miután beszél a gazdaság, az energia, a munkaerő, a tudomány jövőjéről, felteszi a kérdést, hogy megéri-e az emberiség a 2000. esztendő. A 12. fejezet címe: A keresztynység nagy korszaka. Itt idézi Jézus szavait a hegyi beszéd "boldogmondásaiból": "Boldogok a szelídek, mert ők örökségül bírják a földet." Az író ezek után azt mondja: Vagy szelídek leszünk s bírjuk az örökséget, vagy nem lesz örökség! Most időben közelebb vagyunk a 2000. esztendőhöz, de bennünk még egyáltalán nincs bizonyíték, hogy megérjük azt. A mi feladatunk: tanulni a szelídséget, nehogy gonoszságunk, felelőttségünk miatt elveszzen a föld. Mert a szelídség nem velünk született magatartás.

Isten akarata elfogadásával kezd kifermálódni bennünk. Hajlandóságot és készséget jelent, mellyel elismerjük Isten jóságát és neki engedelmeskedünk. Ünnepi énekünk mondja megváltó Urunkról: "Szelídség volt minden dolga, / Önként leve értünk szolgálta, / Megalázta önmagát..." (99. ének, 4. v.). A szelídség azt jelenti, hogy a mi Urunk előtt minden emberi ellenkezés ki van zárva. A szelídség kegyelmi ajándék, de megvannak az embertársához fordulás gyümölcsei is benne. A szelídség elnéző az embertárs iránt, de nem a bűn tekintetében. Azt nem akarja. De nem követelőző és nem személyválogató. Mindig kész a szolgálatra, mint az irgalmas szamaritánus. Önzetlen, önmagát feláldozni kész, és nem fut a veszély láttán.

A hosszútűrés arra figyelmeztet, hogy az embernek nem szabad elhírtelenkednie a dolgokat. Ellentéte a harag és a hirtelen indulat. Ilyen volt Káin (1Móz 4,5). A hosszútűrés tulajdonképpen Isten tulajdonsága. "...késedelmes a haragra és nagy kegyelmű" - mondja róla a 103. zsoltár 8. verse. A hosszútűrés forrása a megbocsátás, következménye az irgalmasság.

Csak a szeretetben lehet ezeket a tulajdonságokat gyakorolni. Közöttünk nehézséget jelent egymás elszenvedése. Nem könnyű dolog, mert az egymás vállalása a teher és a kereszt vállalását jelenti. Ezt vállalta érettünk Jézus Krisztus. Egy fejezettel tovább Pál már erről beszél: "És járjatok szeretetben, miképpen a Krisztus is szeretett minket és adta önmagát mi érettünk ajándékuul és áldozatul" (Ef 5,1-2).

Ha ezekkel a tulajdonságokkal járunk el minden dolgainkban, akkor kialakul közöttünk a lélek egysége. Szentlélek hozza ezt létre, s egyben megóv az egyenletlenségétől, a széthúzástól, a zavargásoktól, s megtart a békességben.

Pál apostol intelméből kirajzolódik előttünk az egyház titka és dicsőséges küldetése. Mennyivel több az egyház, mint ahogy ezt az emberek látják és megítélik, hisz Isten üdvözítő akaratát hivatott munkálni. A békéltetés mindig követségben jár, és igaz egységet munkál. Az egyház nem lehet az ellentétek, a kirobbanó emberi indulatok helye. Ha ez van benne, nem tudja betölteni hivatását, és mi, a benne levők megítéltetünk tévelygéseink és gonoszságunk miatt.

Krisztus Urunk új emberségre hívott el minket. Öltözzük fel a Krisztus köntösét! A szeretet, a békesség és a Krisztus teste, vagyis az egyház egysége hadd látszódjék meg közöttünk és bennünk. Váljék életünk valóságává az áldozat törvénye, mert evvel tudjuk megmutatni az önzetlen és igaz szeretetet.

A gyülekezet számadással tartozik Urának arról, hogy miként töltötte be a rábizottakat. De fénylő gyertyaként kell állnunk a világ előtt is. Tegyük kívánatossá a keresztyén életet embertársaink számára, akikkel együtt dolgozunk, akikkel közös ügyeink és kapcsolataink vannak. Így tudjuk betölteni küldetésünket, mert a lélek egységében élhetünk embertársaink javára és saját üdvösségünkre, mert csak a lélek egységében szolgálhatjuk Isten egyre nagyobb dicsőségét. Ámen.

Eduard Thurneysen

Jézus és Júdás

Alapige: Máté 26,14-16

Bibliaolvasás: Máté 27,1-10

"Az embert le kell győzni." Friedrich Nietzsche e tételében összefoglalhatjuk azt a teljes igazságot, amit Jézus az életünkre való rápillantásában kijelentett, és amit ő maga emberi életének ideje alatt az emberek között napfényre hozott. Természetesen Jézus sajátosan nem csak azért jött, hogy ezt az igazságot kijelentse és az ember pusztulásáért bejelentse. Hanem azért jött, hogy Isten kijelentse és az embert megszabadítsa. De éppen ebben

a vonatkozásban kell hangsúlyoznunk, hogy Istent csak az tudja kijelenteni, aki az embert legyőzte. Éppen emberségünk az a válaszfal, ami Istentől elválaszt; az a felhőréteg, melyet először át kell törni, hogy az Isten világsága újból felragyogjon. Megmentett, Istentől megmentett az ember csak saját pusztulása árán lehet. Ezért áll Jézus életének középpontjában a keresztség. Ott a keresztség Isten kijelentetett és mi megszabadítottunk, mert ott az ember és minden emberi legyőzetett, megáldoztatott és halálra adatott. Az új ember, a megszabadított ember az az ember, aki a keresztesen túl áll; a feltámadás ember más, egészen és teljesen más és több, mint csak egy megjavított régi ember. A haladástól, a fejlődéstől - a régítől - nem vezet át híd a valóban új életre. A keresztség, a halál áll közöttük. Az emberi réginek el kell pusztulnia az isteni új előtt. Az igazság közből áll, tudniillik az az igazság, hogy az ember az, akit le kell győzni.

"Az embert le kell győzni." Az ember! Nemcsak a gonosz, nemcsak az istentelen, a hitetlen, nemcsak az erkölcstelen ember, hanem az ember minden alakjában, az ember mint ember; az ember mint amilyen - eltekintve gonosz, de eltekintve nemes tulajdonságaitól és segítőkész, jó szándékaitól is. Hamisak és igazak, istentelenek és kegyes érzületűek. Léteznek egy bizonyos hely bennünk, amely még e különbségek előtt fekszik, és még azon túl, túl jön és rosszon, túl kegyesen és nem kegyesen. Azon a helyen - mélyebben, mögöttébb, bennebb bennünk -, ott, ott emelkedik egy úgynevezett hátsó bástya, egy bevehetetlen citadella, egy erős torony: ott székel az eredeti emberi bennünk. Ebben a toronyban csak önmagunk vagyunk, minden jó és minden rossz hozzáadása nélkül, ott egyedül vagyunk önmagunkkal; e fal mögött a várban ott lakik a mi ÉNÜNK. Onnan indul ki, és oda húzódik vissza. Ott rejtőződik, ott sóhajtozik és szenved, ott dacol és ott triumfál. És e falnak le kell dőlnie, e várnak le kell győzetnie, meg kell dönteni és szét kell rombolni azt, anélkül az ember nincs még legyőzve. Életünkben sokféle harc játszódik le, de az utolsó végérvényes döntés még nem benne történik, még ha olyan hevesen őrzöng is. Mert ez történik, amikor a harc a belső hadállásért megkezdődik. A többi harc mind csak olyan harcocska, de nem az igazi hadállásban, hanem csak apró csetepaté az előtérben.

Például ilyen előtérbeli harc a mi küzdelmünk a gonosz ellen. Sok gonoszat szerzünk önmagunk számára. Néha a gonosz nyilvános hatalommá emelkedik bennünk. Az érzéki szenvedélyre vagy a pénzsóvárgásra gondolok. Azután könnyen eluralkodik egész életünk között, vagy csak nehezen tartható vissza, vagy fékevesztetten előtör minden gondolatunkból, beszédünkéből és cselekedetünkéből. Igyekezünk védekezni ellene. Felvesszük vele a harcot. Talán sikerül is visszanyomni és körülgátolni. Aztán újból és újból áttöri a gonosz a gátat. Így hullmázik a harc ide s tova, eredmény nélkül. Mert nem igaz, hogy a gonosz végérvényesen ki engedni szorítani magát, nem engedni végérvényesen megsemmisíteni, legyőzni magát bennünk. Ismételten felemelkedik, ismételten előretör, ismételten jelentkezik. Minden gonosz régóta legyőzetnék, könnyen és jól lehetne intézni azt, ha, igen, ha újból és újból nem találna erős támaszpontot abban a várban, ha újból és újból nem lenne az a vár nyitva, és ha az ember énjétől, amely azon a falon túl, mélyen bennünk létezik, titokzatos ellenálló erőt nem nyerne. Ezért nem engedni a gonosz teljesen kiveretni magát a csatatérről. Mivé lenne a pénz, az érzékiség, az alkohol, a hatalom kardja, ha az ember többé nem szövetkezne vele és többé nem akarna titkon igént mondani neki. Énünknek a gonosszal való eme szövetségéből, az ember démoni igenéből indul ki a gonosz vér minden hatalma. Ha e belső támaszpont sok erőssége megszűnik, akkor a gonosz elalél. Ezért hogyha a gonoszunk le kell győzetnie, akkor az ember az, akit le kell győzni.

És nem állunk másképpen a jóval sem, melyért mindnyájan harcolhatunk. Olyan sok jóság van bennünk, olyan sok önzetlen mozdulat, olyan sok szeretni való, annyi gyermekiesség, olyan sok örvendetes. De mégis miért érződik az egész életben olyan kevés belőle? Miért nem ragyog fel bennünk és belőlünk a jóság győzedelmesen? Miért nem a jóság a király a világban?

Azért, mert a jóság is csak az előteret birtokolja s a központi helyet még nem foglalta el. Még mindig ott uralkodik az a más, az ember dacos és fortélyos énje, amelyik nem adja fel magát, amelyik mégis a régi akar.

maradni, önmagáért mindig valaki más akar lenni: nem egészen rossz, de nem is egészen jó. Amíg ez az én ül tornyában, addig a jóság körüli minden lőtás-futás hiábavaló. E toronynak meg kell ostromolnia, az embernek muszáj egyszer végtére megadnia önmagát, muszáj egyszer az embernek önmaga legyőzésébe beleegyeznie. Másképpen nem lesz a jóság a király e világban.

De itt van a kulcsa annak a talánydús és nyugtalanító kérdésnek is, hogy vallásunkból, hitünkéből, keresztyénségünkéből hitvallóinak minden ráfordított buzgósága és komolysága ellenére sem indult ki döntő segítség. Vagy nem is ismerjük hitünk és egyházi életünk nyilvánvaló bánaságát és aléltóságát? Pedig szívesen bizonyítgatjuk: van Istenünk. Lélke erejében élünk, dicsérvük magunknak e megváltást. De "számára a keresztyéneknek megváltottaknak kell látszaniok, ha én Megváltójukban hinni akarok" - kiált fel ugyanaz a Fiedrich Nietsche, aki az ember legyőzéséről azt a figyelemre méltó tételt hallatta. És az ő oldalára mások lépnek, meggyőződés és Krisztus-követők, mint például az éleslátású dán Kierkegaard, és más szavakkal ugyanezt mondják. És igazat kell adnunk nekik. Mi magunk is érezzük: igaz, úgy van, az emberben a legutolsó, legerősebb, legtitokzatosabb ellenállásvonal még mindig nyilvánvalóan töretlen. Ez az ellenállásvonal még azon túl sem törött meg, amit mi keresztyénségnek nevezünk. Még ezen a belső erődgyűrűn kívül, még az utolsó bástyán kívül, melyen belül az ember ÉN-je a legutolsó és legerősebb hadállást tartja, még csak az előtérben helyezkednek el templomaink és imaházaink, kivétel nélkül mind. És ezért marad újból és újból oly észrevehetően alélt majdnem minden, amit bennünk Istenről és a megváltóról gondolnak, beszélnek és hallanak, amilyen helyesen és komolyan egyáltalán csak gondolható. Keresztyénségünket ezért nem veszik komolyan. A világ pontosan tudja, hogy keresztyénségünk az embernek ezt a legfelsőbb, központi hadállását a maga egészében, teljes komolyságában nem támadta meg. A világ tudja, hogy a meggyőződéses keresztyéneknél is az ember énje nem győzetett le. Tudja, hogy mi keresztyének, jóllehet mindenfélét, sőt sokat, sőt a legtöbbet, az utolsót is odaadjuk és feláldozzuk, de a legutolsót nem, nem adjuk önmagunkat, nem adjuk teljesen magunkat. És ezért nem fél egyelőre tőlünk a világ. Mindig feltételt szabunk, talán tudatlanul, Istennel szemben is, imádságunkban és kegyes állapotunkban is, és ez a feltétel mindig mi magunk vagyunk, mi - az ember -, saját Énünk. Ebből nem engedünk. Nem adjuk oda magunkat. Nem engedjük legyőzteni magunkat. Ellenkezőleg! Fenntartjuk magunkat. Védekezünk. Keressük, hogy erősek maradjunk. Minden, amit gondolunk, cselekszünk és megengedünk, éppen ezt kell hogy szolgálja. Csak egy szerencsétlenséget ismerünk, s ez az: Ha mi magunk, ha az ember, az ember mint olyan ingadozni kezd, megrendítették és elesik. Ez ellen kézzel-lábbal tiltakozunk. Ez az a központi probléma, mely ural bennünket. Így nem azért féljük és kerüljük a gonoszt, mert önmagában gonosz az, hanem csak azért, mert utoljára saját énünk nyugalalmát és megerőtlenedését szolgálja. "A jó lelkiismeret csendes párna." Igen, sőt több. Istent sem az ő akarataért, hanem csak a magunk akarataért keressük. Keressük őt, mert tőle megerősítésünket, megvigasztalásunkat, üdvözítésünket reméljük. Keressük őt, mert nála és benne önmagunk számára erősebb támaszpontot találhatunk.

Ez a mi vallásunk. Ez a mi erkölcsünk. Csaknem minden gondolatmenetünk ezt szolgálja. Ezért a pogány-világi és egyházi-keresztyén életmódunk a megtévesztésig azonosnak látszik. Talán a kifejezési mód különböző, de a cél, a szándék ugyanaz, tudniillik az ember, aki nem akarja magát legyőzteni, az ember, aki önmagát keresi és érvényesíti. Ez az a pont, melynél minden nemzedék és minden kor figyelemreméltó egybehangzással találkozik és megérti egymást. Ez az a pont, ahol minden különbség az eggyel szemben visszahúzódik, hisz közös a meggondolás és a szándék. És most már ez az a pont, amelyen Iskariotes Júdás is áll, aki az Urat elárulta. Júdás más mindenkitől csak abban különbözik, hogy tudatosan, szántszándékkal áll ezen a ponton: amit tesz, tudatosan teszi, egyenesen állást foglal ezen a ponton, és védekezik az Eggyel, Egyetleneggyel szemben, aki nem ezen a ponton áll, aki, ellenkezőleg, éppen ezt a pontot támadta. Szemben az Eggyel, az Egyetleneggyel, aki nem az az ember akar lenni, aki fenntartja önmagát, hanem az az ember, aki feladja önmagát; az ember, aki meghalt, az ember, aki feláldozta önmagát,

a megvert, a szenvedő, a mindenkitől megvetett, megalázott, megfeszített ember.

Mert ez Jézus! Nála ez a döntő, és ezért történik minden. Ő éppen ezt, csak ezt akarta és ezt tette: bent az emberben ehhez a belső falhoz és citadellához előretörni és azt megtörni. Ő nem azzal törődik, ami jól vagy rosszul az előtérben történik. Ő ott kezdte, ahol mi mindent abbahagytunk. Ő mindazon túl, amit mi fontosnak tartunk, harcainkon és harccsokáinkon túl a belsőért, az utolsóért nyitotta meg és csatázta végig a harcot. Szüntelen fel kell tűnnie számunkra, hogy Jézus milyen kevés súlyt fektet az emberek közötti különbségre - igazságos és nem igazságos, kegyes és világi közötti különbségre. Ő nagyon is jól látta ezt a különbséget, sokkal élesebben és jobban, mint mi mindnyájan, de eltekintett e fölött, és úgy tekintett az ellenséget, a bűnt, amiről lényegében szó van, hogy az elsősorban messze, a sokféle ellenség mögül támad, amelyekkel mi vagdalozunk. A jóknál nagyon jól meglátta a jóságot, a nemest, és nem alacsonyán értékelte azt. De ő éppen azt látta, hogy ezeknél is minden jóságuk mögött még töretlenül emelkedik az az utolsó ellenállási vonal, mely szüntelen megakadályozza, hogy életében valamikor a jóság teljesen győzzön. Nagyon jól látta az Isten nélküliek és világfiak sötéttségét, igazságfölyt az azt látta, hogy a kegyelmeseknél és hívőknel ez a belső, utolsó állás a legtöretlenebb, és hogy kegyességükkel ellentétben először az ember dacos, fortélyos ÉNjének jogos megerősödését szolgálja. Jézus a jövőre nézve is csak egyet tudott. Azt a belső állást meg kell rohamozni, és ott, az embernek ama legerősebb bástyáján Istennek kell úrrá válnia; minden más hiábavaló. És ezért nem működött közre egyetlen világot megjavító, a jót győzelemre, a gonoszt bukásra juttató kísérletnél sem, amire mások vállalkoztak az utolsó előfeltétel nélkül, az ember legyőzése nélkül, hogy először Isten és Isten egyedül királyja lenne. Jézus figyelemreméltó gyorsasággal sietett mindenen át - korának minden ideális vallási és hazafias törekvésén át -, az élet előterét figyelemreméltó gyorsasággal lépte át, figyelemreméltó sietséggel tudott eljutni oda, ahol az utolsó meredek fal áll, amelynél nem lehet továbbjutni anélkül, hogy az embert, magát az embert ne venné ostrom alá. Jézus akkor ezt is merészelt. Ez a mély bepillantása volt: az embernek le kell győznie. Áldozatot kell hozni. Nem, nem akármilyen áldozatot, hanem az ember áldozatát. És ő ezt az áldozatot önmagán vitte végbe. És ő mindent eldobott magától, mindent, ami embert nagyság, jóság és nemesség volt benne, amelyet érthettek, csodálhattak és követhettek volna - ami nála a fődolog volt - látták volna és neki magának kellett volna azt véghezvinnie. Megalázta önmagát, teljesen odaadta önmagát azért, hogy végre az emberiség világában, végre egy ponton érvényre jusson Isten tisztelete.

Nem volt ez könnyű út. Ott mutatkozott meg először, hogy milyen erős ez a belső állás. Jézusnak meg kellett érnie, hogy egy az övéi közül, egy, aki tudhatta volna, hogy ez miért történik, halálra adta őt. Ilyen engedetlen az ember, amikor észreveszi, hogy most a legerősebb és legutolsó bástyájának kell széttörnie; ilyen kegyetlen, ilyen hideg és számító, ilyen fortélyos és dacos, ilyen kétségbeesett. Azért jól tesszük, ha nagy gyorsasággal és az utálat minden erejével nem fordulunk el Júdástól. Ő sokkal közelebb áll hozzánk, mint ahogy gondolnánk. Júdás nem tett mást, mint azt, hogy Istennel szemben az ember e belső, utolsó hadállását egy különlegesen kritikus pillanatban, különös makacssággal megtartotta. Különösen mélyen megértette, hogy Jézussal szemben csak egy magatartás lehetséges: vagy-vagy; vagy ő, vagy én. És Júdás a "vagy én" mellett döntött. De amikor Jézus azon az estén az övéi között ült, a tanítványok közül senki sem volt teljesen biztos, hogy vajon ő is nem a "vagy én" mellett fog-e majd dönteni. Félénken kérdezték egymás után: "Uram, én vagyok az?" Ez kell hogy meggondolkoztasson bennünket. Keresztényeknek nevezzük magunkat. De számunkra valószínűleg még nem teljesen világos, hogy milyen döntés megy itt végbe. Nem teljesen

bizonyos számunkra, hogy továbbra is miért akarunk keresztyének maradni, ha egyszer saját kapunk és falaink előtt is hallani fogjuk a kiáltást: ember, fel kell adnod magad, muszáj legyőznetni engedd magad. Az sem biztos számunkra, hogy akkor nem fogunk-e minden eszközzel és fortéllyal a legvégsőkig védekezni ellene.

Mert még egyszer: az embert és annak emberségét legyőzni ezt jelenti: mindent feladni, az utolsó búvóhelyet is feladni, amelyben eddig védelmet és rejtettséget kerestünk és találtunk. Ez azt jelenti: lemondani minden védelmünkről és minden fegyverünkről, amellyel életünkben közönséges emberi módon, jól-rosszul hadakozunk. Ez azt jelenti: kiszolgáltatni mindent, erkölcsi és vallási előnyeinket, amelyekre olyan szívesen támaszkodunk és ismételten hivatkozunk. Ez azt jelenti: többé nem önmagunkra támaszkodni, többé nem védekezni, többé ne akarjunk semmit megtartani, akármilyen illedelmes, megengedett és pompás módon sem. Ez azt jelenti: Istennel szemben se érvényesítsünk többé semmi igényt, még a ma olyan nagyon szeretett formában sem: Isten igazságát ne akarjuk számunkra mindenben kedvező és a világ folyásában örvendetes jelenségekkel kimutatni. Ez azt jelenti: Isten igazságát abban kell látnunk, hogy egyetlen ember sem igaz előtte, egyetlen ember sem várhat különleges kedvezményt és "igazságos tekintetbevételt". Mert az emberek mégis mind újból és újból a jót gyengítik és a gonoszt erősítik, ott és éppen ott, ahol kifejezetten a gonosz ellen harcolnak és mindent szeretnének jóvá tenni. Tehát: semmi igény, semmi biztonság, semmi korlát, amire támaszkodhatunk, semmi fal, ami mögött elrejtőzködhetünk, minden emberi erősség nélkül kiűzetni előnyös állásunkból a legexponáltabb helyzetbe, az élet talányai és mély zavara közepébe, mozgalmas, ostromlott, megrendített, megalázott helyzetbe üzetni, az elbizakodott, biztos ember ellentétéként, akinek minden kérdésére csak egy felelet van: ez az ember az, aki engedte legyőznetni magát. Legközelebbi hasonlatai és előképei a Bibliában: a szenvedő és elnémult Jób, a vámszedő a templomban, a tékozló fiú, a lator a kereszten. Ez a legyőzött és megalázott ember, aki nem állítja többé magát, aki sokkal inkább Isten előtt és ezért önmaga előtt is és az élet előtt is az igazságtalanságban leledzeni látszott és mint egy bűnös, bírától semmi mást nem várhatott, mint elítélést. Az ezután bekövetkezett várakozás mégis felemeltetése, ami úgy jelentkezik vele szemben, mint érthetetlen szabadság és irgalmasság tette. Ahol az ember így odaáll: ott tiszteli ismét az Istent. Itt az emberi én le van győzve. Itt minden Isten érthetetlen, szabad uralkodásán nyugszik. Jézus állt így oda! Ő volt ez az egyetlen megalázott, megvert, feláldozott ember. Mert ő nem akart semmi mást, mint az ember énjét legyőzni és mindent, mindent Isten kezébe helyezni.

És itt sem akart Júdás együtt maradni vele. Mert: ezt nem tartotta másnak, mint minden szilárd föld elhagyásának és egy szakadékba való ugrásnak. Védekezünk ellene, mint mégiscsak hallatlan kívánság ellen, mely minden értelemnek ellentmond. Mehet Jézus ezen az úton. Én nem megyek vele. Magam inkább a sötéttség oldalára állok, ami le fogja győzni ezt a védetlenséget. Én nem engedem védtelenné tenni magam. Oda, ahová Jézus most lép, nem engedem szorítani magam; oda, ahol az utolsót - önmagamat - kell feladnom, oda, ahol mégiscsak a halál van szem előtt. A sötét Istennek, aki ezt követeli, nem akarok meghajolni. Ezért szívesebben visszafordulok a régi hit követőihez, a farizeusokhoz és az írástudókhoz. Valami olyan reálisba és biztosba kapaszkodom, mint amilyen 30 ezüstpénz. Ez Júdás. Közvetlenül ama pont előtt áll, ahol az emberit le kell győzni, és mi történik azután? Mégis furfanggal és erővel az ellen védekezik, aki az életért küzd. Érezzük a kezét, amely hatalmasan fölénk terül és minden védőállásunkat felgöngyölíti azért, hogy ő maga legyen az egyetlen védőállásunk - de éppen az nem kell, és semmi áron nem engedjük megtörténni ezt. Ez Júdás, ez az ember mint ember, az ember, akinek le kell győznetnie, az ember, akiért Jézus a halálba ment.

Júdás árulása önmaga számára is hallatlan csalódásnak bizonyult. Júdás lába alatt a biztos talajt akarta megőrizni, és nem látta be, hogy ott, ahol ez a talaj kiszolgáltatik, ott kezd az ember először szilárd talajon állni. Megértette, hogy Jézus az ember pusztulását akarta, de nem értette meg, hogy ez a pusztulás éppen maga a szabadulás. Hallotta a felszólítást:

mindenről lemondani és az életet kiszolgáltatni, de ő ezt a régi ember félték fülével hallotta, aki nem tudja és nem akarja megérteni, hogy aki elveszti életét, az megtalálja azt. Júdás sok elszántsággal és sok bátorsággal rendelkezett, de legmélyebb alapjaiban mégis gyáva volt, mint minden áruló. Hiányzott nála a nagy elszántság, az az utolsó bátorság, ami szükséges ahhoz, hogy valaki egészen Istennek, Istennek magának, egyedül Istennek a karjai közé akarja vetni magát. Júdás csak a keresztet látta, csak a vért, amelynek ki kell ontatnia; ő csak a nemet látta, csak a szenvedést, csak a gyűlölséget, csak a halált. De nem látta a feltámadát, a győzelmet, nem látta az igent, a kibékítést, nem látta az Isten országát, hatalmát és dicsőségét, amelyek ott ragyognak fel számunkra, ahol minden mi fényünk elhamvad. Rövid idő múlva Júdásnak láthatóan, tisztán megmutatkozott, hogy milyen kevéssé szilárd az a talaj, melyen akkor állunk, amikor kitérünk a kereszt elől, amikor ennek az életnek az úgynevezett realitásaival számolunk, ahelyett hogy a sötétbe ugrást merészelnénk és egyedül Istennel számolnánk. Júdás nem menekült meg saját pusztulása megrázkódtatásától, amit mégis és mindenképpen ki szeretett volna kerülni. A maga módján tanúja kellett legyen annak, hogy Jézus jól mondotta, hogy az ember az a valaki, akit le kell győzni. Isten sokkal reálisabb, nagyobb, győzelmesebb, mintsem hogy az ember huzamosabban elrejtőzködhetnék előle és biztonságban maradhatna. Isten "minden oldalról körülvesz", válságba kerget bennünket, hogy a vele való találkozás kikényszerítse. Jézus halálában és feltámadásában az ember minden hadállását nagyon viharéretté tette, mint ahogy a legelszántabb védők tarthatták volna. "Minden elmúlik, de Isten ingadozás nélkül áll. Gondolata, szava és akarata örök érvényű."

Ez egyszer, előbb vagy utóbb, számunkra is megvilágosodik. Egyszer számunkra is eljön a nagy megrázkódtatás és pusztulás órája. Ettől nem menekül meg senki. Ez ellen nem segít árulás. Csak az a kérdéses: vajon mi is, mint Júdás, körünk szakadtáig, a legvégsőkig akarunk védekezni, hogy a végén mégis kétségbeesésbe sodortassunk? Vagy Jézus keresztjétől már sejtelmünk van arról, hogy ez a félelmetes, ez a lehetetlen út, ez az út a halálon keresztül, amit nekünk mindnyájunknak végig kell járnunk, mégis éppen egy olyan út lehet, sőt éppen az az út, mely minden halálon átvezet; sejtelem arról, hogy éppen ott és csak ott, ahol a mi oldalunkról minden bevégeződik, először amásik oldalról kezdődik minden; sejtelem arról, hogy amikor a vágásokig kitartunk, akkor a végből, az ítéletből, a pusztulásból a megváltás, a győzelem tör elő. Az a kérdéses, hogy láttunk-e már valamit a feltámadás láthatatlan fényéből, amelyben a kereszt, ahogy Rembrandt ábrázolta, már egészen teljesen benne áll.

Ha mi ezt látjuk, akkor minden félelem közepette sem félünk, akkor igent merünk mondani Istennek: ezért adta magát halálra Jézus. Ámen.

Esketési beszédek

Bányai László

Házassági tanácsadás

1Péter 3,1-7

Az egészséges család az egészséges társadalom alapja. A házásélet tisztaságának a hangoztatásával és a gyermekeknek a szülők tiszteletére való oktatásával a Szentírás nyomatékosan hangsúlyozza a család intézményének szükségességét. Péter apostol alapigéinkben komoly tanácsot ad a házastársaknak. Az apostol tanítását sem a mai házassági tanácsadók tudománya, sem a lélektan nem múlja felül. A házasság lelki oldalának tekintetében Péter apostol tanítása egyedülálló.

A házasságban való élés a legkiegyensúlyozottabb helyzetben sem könnyű. De a házasság minden baja és küzdelme mellett is értékes. Fenntartása és megőrzése minden áldozatot megér. A házassággal régen is éppen annyi baj volt, mint ma. Az ember természete a régi időkben sem volt jobb, mint ma. De az elmúlt századokban a válások száma kevesebb volt a mainál.

Péter apostol nem foglalkozik a válás kérdéseivel, de a házastársi viszony erősítésével a válás megakadályozását, illetve megelőzését célozza. Jézus pedig, néhány kivételtől eltekintve, tiltotta a válást, és csak bizonyos feltételek mellett helyeselte az újbóli házasságot.

Krisztusnak azt a tanítását, hogy a ti beszédek legyen: úgy - úgy vagy nem - nem, alkalmaznunk kell a házásélet fenntartásában is, mivel a boldogító ígent a legünnepélyesebb keretek között, Isten és a gyülekezet előtt jelentettük ki. Hallgassuk az apostol evangéliumi tanácsait!

I.

A feleség részéről fontos az engedelmesség, a szelídség és a szív szépsége. Mind a három lelki tulajdonság. A testi alkat és annak szépsége lassan elveszíti jelentőségét. Ezekre tartós házasságot nem lehet építeni. Csalódik az a férfi, aki élete boldogságát a feleségé testi szépségéhez köti. A lelki szépség értékesebb és maradandóbb mint a testi. Ezért ajánlja Péter apostol a feleségeknek: ápoljátok a lelki szépséget.

A feleségek lelki szépségének az az örökkévaló haszna, hogy férjüket megnyerik az Úrnak, és ezzel a maguk számára is megtartják. A férjet az győzi meg, amit felesége magatartásában tapasztal. Ha azt látja, hogy az Úr iránti engedelmességből még az igazságtalan bántást is szelíden eltűri, úgy ez nagyobb hatást gyakorol rá, mint a perlekedő szóáradat vagy lelkendező rábeszélés. A külső díszek és eszközök használata nem tilos, de Isten ügye szempontjából semmit sem használ. A keresztyén feleség mindenekelőtt Istennek igyekezzék tetszeni. A sok névtelen de követésre méltó asszony közül egyet, Sárát, név szerint is megemlíti az apostol. Engedelmsége a hit reményességében nyert diadalt. Ma Sára leányai azok az asszonyok, akik reménykedve hisznek Istenben és ugyanúgy engedelmeskednek férjükhöz, mint Sára. A házassági kötelezettségek mindkét házaspárra egyaránt kötelezőek. A rossz házasság lehet a pokol kapuja, az Isten szerinti házasság lehet a menny előcsarnoka.

II.

A házasságban levő férfinak az apostol ezt írja: értelmes módon éljetez feleségetekkel, és tiszteljétek őket.

A házasságban a férj az esetek többségében az izomerőt képviseli. De az izomerő éppéh úgy nem óvja meg a házassélet boldogságát, mint a szépség. Mind a kettő mulandó. Az értelem, a józan gondolkodás azonban maradandó értékkel gyarapíthatja a házasséletet. Az értelem előtt a feleség is szívesen meghajol, és önként engedelmeskedik.

Sok férj helyzete a tisztelet kérdésében nem könnyű. Némely feleséget nehéz tisztelni. De ennek ellenére ez az apostol tanácsa. Amikor a férj tiszteli a feleségét, akkor egyben saját magát is megbecsüli. Vigyázzon a feleség arra, hogy mindig tiszteletre méltó legyen és maradjon.

Kevés férj gondol arra, hogy rossz házasséletével megrontja az Úrral való békés kapcsolatot és megsemmisíti a keresztyén élet gyakorlásának az alapját: az imádságot. Imádság nélkül a családban nincs sem lelki élet, sem hitélet. Így a keresztyén életlehetetlenné válik. De az is igaz, hogy még a buzgó imádkozó is rossz házasséletével mind maga mind felesége és gyermekei előtt bezárhatja a mennyország kapuját.

III.

A házasságban élő nő és férfi számára egyaránt érvényes Péter apostol figyelmeztetése: Már a házasságkötés előtt keressék azokat a lelki értékeket, amelyekre az együttélés nehézségei között szükségük lesz. A házasságra imádkozással és komoly gondolkodással kell készülni, gondosan számba kell venni egymás lelki értékeit. Meg kell tanulni az együttélés szabályait, mivel tökéletes vőlegény és menyasszony van, de tökéletes férj és tökéletes feleség nincs.

A férfi és a nő kapcsolata Isten nagy titka. Akik számára megadatott a hosszú házassélet ajándéka, azok kettesben megtanulják az öregkor művészetét, mely megtisztulva elvezet az örökkévalóság kapujáig. Azok a férfiak és azok a nők, akik igazi házasságban élnek, lényük mélyén átalakulnak. Mivel a házassághoz nemcsak a férj és a feleség mond igent, hanem az Isten is kijelenti a maga kegyelmes igenjét, ezért a házasság Isten gondviselésének és csodáinak színtere lehet és lesz.

"Ami itt történik és ami itt diadalmaskodik - írta egyik esketési beszédében Dietrich Bonhoffer -, az mindenekelőtt a ti teljes emberi akaratotok... amikor azonban Isten ma a ti igenetekre igent mond, akaratát a ti elhatározásokban jóvá hagyja, megengedi, hogy diadalmaskodjatok és ujjongjatok... Isten megfoghatatlan leereszkedésben igent mond a ti igenetekre: de miközben ezt teszi, valami egészen újat teremt, szerelmelekből megteremt a szent házasságot."

A házasság végső értelme nem önmagában van, hanem abban, hogy Isten akaratát közösen cselekedjük. Csak egyféle szeretet lehetséges, és ez Istentől jön. A házasságban az első és az utolsó szó legyen mindig a szeretet szava. Ámen.

Nagy István

Könyörgés Istenhez

Alapige: Zsoltárok 67,2

Isten. Kimondjuk, kimondhatjuk ezt a nevet, mert azok vagyunk, akik tudunk róla, hiszünk benne. Erre a hitre ő vezetett el: megismertetett magával, és nyomában gyermeki bizodalmat ébresztett önmaga iránt. Egyedül ő Isten, aki teremtett, megváltott és velünk van, akihez tartozhatunk.

Életünk mindig előtte van. Ennek bizonyága, hogy szól hozzánk. Megszólítására mi könyörgéssel válaszolunk. Most is azért vagyunk itt: a gyülekezet és a házasságra szövetséző pár. Nagy-nagy öröm tölti el a szívünket, hogy imádkozhatunk és tudjuk, ti nem akárhol, hanem az egyházban nőttetek fel s

lelketeket gondozó szülőkre bízott az Úr, így megtanultatok és tudtok imádkozni. Együtt imádkozunk itt veletek.

"Isten könyörüljön rajtunk." Teljességgel méltatlanok vagyunk Isten szeretetére, arra, hogy kopogtatásunkra ajtót nyisson. Mégis merészelünk elébe járulni. Mert mikor megjelentette és egyre jobban megismertette magát, akkor közölte, hogy nem érdemünk, hanem kizárólag könyörülete alapján oselekszik. Ezért könyörgésünkben először azt kérjük: könyörüljön rajtunk. Erre nem köteles, azonban tetszett neki, hogy kárhoztatásunk helyett megkegyelmezzon és könyörületével véghezvigye megtartásunkat. Az első karácsony óta bizonyos a könyörülete, és mi mindig karácsony után vagyunk. "Könyörülő és irgalmas az Úr és nagy kegyelmű" (Zsolt 103,8). Jézus Krisztusban ilyen Isten ő. Jézus Krisztus nevére hivatkozva, reá támaszkodva kérjük könyörületét veszendő életünkre minden helyzetben, most éppen a ti ügyetekben.

"Isten könyörüljön rajtunk és áldjon meg minket." ő rendelkezik az áldással. Akit megáld, az áldás léssen. Áldásával ad javaiból számunkra. Áldása nélkül hiába munkálkodunk, építünk, vigyázunk, könyöröghetünk áldásért, mert már "megáldott minket minden lelki áldással a mennyekben a Krisztusban... eleve elhatározván, hogy minket a maga fiává fogad Jézus Krisztus által" (Ef 1,3,5). Nála és csak nála mindig készen vár az áldás, Jézus Krisztus, akivel megáldott, és akiben mindent megad, ami meggazdagít mind a földön, mind az örökkévalóságban, mert gyermekeivé fogadott minket. Áldjon hát meg az ő kegyelmes határozata szerint minket, titeket most és mindörökké! Tehát nem mi adjuk az áldást. A szülők, testvérek, rokonok szeretettel vesznek körül, a gyülekezet örvendezve néz titeket, mindnyájan kívánjuk, kérjük az áldást, de nem rendelkezünk vele. Nem is az egyház adja az áldást, az egyházban vagyunk együtt, hogy könyörögjünk az áldások Urához: "Áldjon meg minket." Engedje Isten, hogy merészeljük hinni és mondani az áldást, hogy hagyja jóvá, erősítse meg, amit cselekszünk. Mi alázatosan, lelkünket megüresítve nyújtjuk hozzá: áldjon meg. És bizonyos, hogy megáld, áldása nem marad el és nem apad ki, mert Krisztusban állandóvá tette, így tőle semmi el nem szakíthat. Ebben a hitben imádkozunk s ezzel a hittel indultok el utatokon. Mi veletek vagyunk, s amikor nem láthatunk benneteket, szüntelenül könyörgünk érettetek. Mindig Isten előtt maradunk a hitben és az imádságban.

Végül "világosítsa meg az ő orcáját rajtunk". Ez a legtöbb, amiért könyöröghetünk, és amit megad Isten. Arca az ő jelenléte. Egyszer elhangzott a kérés: "Ha a te orcád nem jár velünk, ne vigy ki minket innen" (2Móz 33,14-15). Milyen nagy kiváltság, hogy szabad ezt igényelnünk. ő hatalmazott fel rá: "Keressétek az ő orcáját szüntelen" (Zsolt 105,4). Megteheti, hogy elrejtse előlünk, de akkor "megháborodnak" az életek. Ez akkor következik be, ha elfordulunk tőle, ha vétkezünk ellene, amint maga mondotta népének: "Bűneitek fedezték el orcáját tielőttetek" (Ézs 59,2). De ígéri: "Nem fordítja el orcáját tőletek, ha őhozzá megtértek" (2Krón 30,9). Arca ragyogni fog nálatok a Jézus Krisztusban.

Ismeretlen jövőnek vágtok neki. De ebben az ismeretlenségben naponta térjete meg hozzá, és akkor arca világítani fog előttetek és mutatja számotokra az áldásos utat. Nem fogtok eltévedni, mert mondhatjátok: "Elöl és hátul körülzártál engem, és fölöttem tartod kezedet" (Zsolt 139,5). Így érkeztek meg majd együtt Isten gyermekeinek örök céljához, az üdvösségbe, ahol olyan "az ő orcája, mint a nap, amikor fénylik az ő erejében" (Jel 1,16). Örökre övéi lesztek és leszünk: ti és a gyülekezet.

Ezért amíg szívünk doboz, szüntelenül könyörögve a mostani könyörgést folytatjuk veletek, érettetek, önmagunkért: "Isten könyörüljön rajtunk és áldjon meg minket, világosítsa meg az ő orcáját rajtunk" a Jézus Krisztus által. Ámen.

Temetési beszédek

Bóné Lajos

Gógyíthatatlan seb? Öngyilkos felett

Alapige: Jeremiás 15,18 és Siralmak 3,26

Minden temetés szomorú alkalom. Minden temetési istentiszteleten vigasztalást, világosságot kereső gyászolók vesznek körül egy koporsót, mely végérvényesen elzár valakit, aki életünkhöz tartozott.

Így és ezért vagyunk most is itt. Itt van "megszedett szőlő"-ként a gyászoló öreg édesanya, aki miután eltemette négy kicsi gyermekét; a többre bizás reménységével nevelte és szerette két lelkipásztor fiát. Egyiknek még a temetésén sem lehetett ott (külföldön lett autóbaleset áldozata), a másik most hagyta itt fájdalmas búcsúval.

Van itt egy fiatal édesanya két gyermekkel, aki egymást boldogító, áldást és terhet megosztó szeretetet, magának és gyermekeinek gondoskodást, békés családi melegséget vár. És most megtörtént a megrendítő válás. (Folyamatban volt a válóper.)

Itt van egy egyházmegyei lelkészkezőösség és egy messziről jött évfolyam közössége, akik ismertük és szemléltük a koporsóban nyugvó szolgatárs kegyelmi ajándékait: értelmességét, jólképzettségét, nagyvonalúságát, igényes, pontos ügyviteli munkáját. S most itt fekszik "élettől, bűntől, örömtől szabadultan... feledve jövőt, jelent, múltat..." (Sz. D.)

És itt van az a nagy gyülekezet, amelyben szolgált, amely őt szerette, szolgálatát hálával és örömmel értékelte. Most - mint pásztorát vesztett nyáj - riadtan néz a koporsóra.

Gyászoló családtagok, szolgatársak és gyülekezet, itt lévők és távoliak lelkét foglalkoztatja a próféta kérdése, alapigénk első szava: Miért?

Jeremiás úgy érzi, igen, ő érzi, ő gondolja, ő látja úgy, hogy Isten olyanná lett számára, mint a bizonytalan vízű, csalóka patak. Ő gondolja így most, noha Isten "gondolatai mások". Isten változhatatlan és nem hagy el soha. Jézus akkor is Megtartó, amikor a viharban aludni látják őt. Tiszta pillanataiban a próféta világosan érezte, hogy milyen kiváltság Isten szolgálatában állani, az Úrral lenni. De most mást érez. Nyomasztó gondolatok kerítik hatalmukba. Csak azt látja, hogy az Úr szolgálata lemondást jelent, úgy érzi - keserűséggel eltelve -, hogy magára maradt, zsákutcába jutott. Elkeseredése végül arra indítja, hogy panasza Isten elleni lázadásba csapjon: "Olyanná lettél nékem, mint a bizonytalan vízű, csalóka patak."

Ki az, akinek hitében, az Úrral való kapcsolatában ne volnának vagy ne lettek volna hullámvölgyek? Lássuk meg az emberi élet veszélyes és válságos pillanatait, amikor úgy támad reánk a gonosz, mint "meghanyatlott fal és dülő kerítés ellen". Amikor értelmetlennek tűnik a küzdés, terhesnek a kötelesség és céltalannak maga az élet.

Sokan átéltek ezt a válságot. Illés is úgy érezte egy ilyen pillanatban, hogy már elég, és kívánta a halált. Ilyen mélységben fogant - foganhatott - az életből már kilépett kortárs költőnek az öregség, az elmúlás kérdéseivel viaskodó műve első két sora: "Mi örömet tartogat még az élet? / Tartogat-e valamit egyáltalán?" Ilyen mélységben, ilyen kételyektől terhelt válságban mondja a költő (Nemes Nagy Ágnes): "Én Istenem, te szép, híves patak, Hová futottál, szökdeltél előlem?... Hol csillapítsam buzgó szomjamat?... Zegzugos csermely; Éppen ott apadsz, Ahol a szomj legperzselőbb a hőben..."

Az Úr Jézus, aki ismeri a mi erőtlenségünket, ismeri ennek a mélységnek

veszélyességét is. Miért inti tanítványait és int mindnyájunkat: "Vigyázzatok és imádkozzatok!..." Ezzel az intéssel az Úr meg is mutatja a mélységbe, a halálosnak tűnő betegségbe jutott ember számára a szabadulás egyetlen útját: Vigyázzatok és imádkozzatok! Nemcsak magatokra és magatokért, hanem egymásra és egymásért is, amint Jakab apostol is tanácsolja, "hogy meggyógyuljatok". Bűnbánattal kell meglátnunk itt is, hogy a válságba jutott, a próbáltatás súlya alatt lévő lélek veszélyeztetettségét még fokozza a bethesdai beteg pansza: "Nincs emberem!..." Vannak pajtások, elnéző, megértő cinkosok, szellemeskedve humorizáló társaság, vannak kollégák, munkatársak, van közös lakásban együtt élő család is, és végül van gyógyszer és ideggyógyászat is, csak "emberem" nincs, aki megálljon és érdeklődve-törődve lehajoljon, mint az irgalmas szamaritánus. Pedig úgy kellene az "ember", aki gyógyuláshoz segítsen, akinek erre ideje is van és szíve is van. Szörnyű kísértése egymásért felelősséggel tartozó gyülekezeti - sokszor még családi - és lelkipásztori közösségi életünknek, hogy befeszkelődik közénk a bizalmatlanság, a gyanakvás, az óvatoskodó tartózkodás, a hát mögötti bírálgatás, szeretetlen ítélkezés, a közömbösség és önzés vagy éppen a jószándékú közeledést is elutasító kétely. "Nem kellene ennek így lennie, atyáinkfiai!", hogy ne maradjon halálos a betegség és gyógyuljon meg a seb.

Jeremiás próféta nemcsak a mélység keserűségét és fájdalmát éli át, hanem megtapasztalta lecsillapuló lelkének bizakodását és vigaszát is, megtapasztalta, hogy a mélységek fölött is jelen van a szabadító kegyelem. Fájdalom, hogy a koporsóban levő testvérünk ezt a kegyelmet nem találta meg, nem fogadta el. Fájdalom, hogy abból a forrásból, amelyet másoknak mutatott, ő maga nem tudott inni, abba a veszedelembé esett, melytől másokat óvott. Ezért van most bennünk döbbenet.

Nekünk azonban mostani gyászunkban, családnak és gyülekezetnek, vigaszul és gyógyulásul azt az utat mutatja az Úr, amelyet ugyancsak Jeremiás tár elénk az Ige szavaiban: "Jó várni és megadással lenni az Úr szabadításáig!"

Várni! A Biblia szóhasználatában - de a köznyelvben is - legtöbbször azonos vagy rokon értelemben hangzik ez a szó a remélni kifejezéssel. Ilyen értelemben mondja a zsoltáros: "Várom az Urat. Várja lelkem az Urat, mint az örök a reggelt..." Ez a várás a biztos reménység, mert nem lehet olyan sötét az éjszaka, hogy el ne űsse a reggel világossága, nem lehet olyan próbáltatás, gyász, kísértés és kétség, amely fölött ne ragyoghatna fel az Úr szabadítása. Jó várni, jó azért biztos reménységgel várni a legválságosabb, legnehezebb élethelyzetben is az Úr szabadítására. Ismert énekünk bizonyágtétele szerint - nem tudom ennél szebben mondani - nekünk van egy olyan "helyünk", ahol várunk, várhatunk:

Jézus, óh, szívem vára, Te értem vérezél.
Bizton vagyok e sziklán, Te égi jó vezér.
Itt csendesen bevárom, az éj míg elhalad,
Míg túl az aranypartnál fénylőn felkél a nap...

És megadással lenni. Ez a próféta tanács nem a változhatatlanba való keserű beletörődés, nem a tehetetlenség fájdalmát, nem is az idő mindent feledtető-enyhítő hamis vigaszát jelenti, hanem azt jelenti, hogy hívő bizalommal mindent Isten kezéből fogadunk el, amint a nagyon súlyosan megpróbált Jób mondja: "Ha már a jót elvettük Istentől, a rosszat nem vennénk-e el?" Elfogadni, Isten atyai kezéből fogadni el azt a feladatot, melyben örömről telik, nemcsak a sikert és az előmenetelt, hanem a veszteséget és a próbatételt, a gyászt és a dorgálást vagy büntetést is. Megadással lenni azt jelenti, amit az Úr Jézus mondott: "...ne az én akaratom legyen meg, hanem a tiéd." Ilyen megadással hajtsátok - gyászoló testvéreim - súlyos fájdalommal megterhelt szíveteiket Isten szánó-szerető, atyai szívére ti is. Ezzel a megadással jutunk megvigasztaltatásra és tapasztaljuk meg szabadítását. Nem ejti el ügyünket, nem mond le rólunk, és "sorsunk sötétlő árnya közt... szent arca rejtezik."

"Vigyázzatok és imádkozzatok!" Jó várni és megadással lenni az Úr szabadításáig. "Mert az Úr szabadító Isten", aki szent Fiában, az Úr Jézus Krisztusban a legnagyobb mélységbe, a pokolra szállott alá és úgy szerzett büntőtől,

kárhozattól szabadulást, hogy legnagyobb kísértéseimben is bizonyos legyek-lehessek az ő változhatatlan hűségében és szeretetében.

Könyörüljön az Úr a gyászoló családon és mindannyiunkon. Szent Lelke által adjon bizonyosságot s e bizonyosságban vigasztalódást és békeséget. Ámen.

Csiha Emese

Alkoholista fölött

Alapige: Jeremiás siralmi 1,16

Győzött az ellenség. Nabukodonozor babiloni király elfoglalta Jeruzsálemet. Jeremiás próféta a város romjai között ül, és szeméből patazik a könny. Siratja Jeruzsálem fiait és leányait.

Édesapátok koporsója mellett romba dőlt életeteket gyászoljátok. E nehéz helyzetben nem is tudjuk, hogy igazában mit vagy kit sirassunk jobban. Egy szerencsétlen életet, vagy édesapátokat, aki élte ezt az életet? E kettőt igen nehéz elválasztani egymástól, hisz egyik hordozta a másikat. Mi mégis próbáljuk meg egy könnyes pillanatra szétválasztani a kettőt.

Édesapátoknak mennyei Atyánk nagyon szép kezdetet, boldog gyermekkort, áldott szülőket, később jó feleséget, majd kedves gyermekeket adott. Munkahelyén sokáig tisztelték. Munkáját elismerték.

Az ilyen gazdagon megáldott életet nem nézhette jó szemmel a sátán, a bűn. Hogy hol és mikor kezdődött el a harc a jó és a rossz között édesapátok lelkében, azt mondtátok, nem tudjátok. Csak egy nap észrevettétek, hogy már nem a régi, hogy hátrányára és károtokra megváltozott. Egy nagy ellenség költözött az életébe, amit sohasem tudott legyőzni többé. Ez a nagy ellenség fokozatosan legyőzte őt. Édesapátok naponkénti csatavesztése nyomán dőlt romba szépen induló életetek.

Ítéletet mondjunk most fölötté? Van nekünk jogunk erre? Semmiképpen sincs! Sajnálunk és sajnáljuk legyőzött életét. Amikor most az ítélő Bíró előtt állunk, érezzük, hogy mindnyájan felelősek vagyunk. Tudom, nagyon sokat túrt a felesége. Túrt, míg elfogyott a türelme. Túrtetek ti is, háza népe. De vajon megtettünk-e mindent, hogy ne győzzön az ellenség? Ti, a testvérei, gyermekei, munkatársai? És mi, a lekipásztora? Imádkoztunk-e szakadatlanul érte, hogy ne vesszen el? Szeretettel kivettük-e reszkető kezéből a bűn eszközt? Legalább egyszer elkísértük-e a haza felé vezető úton, hogy józanul érkezék meg? Vettünk-e egy kis fáradságot azért, hogy egy ember el ne vesszen?

Beszéltünk-e szeretettel neki Jézusról, aki felett egy pillanatra sem tudott győzni az ellenség? Próbáltuk-e életét hozzá vinni, hogy a nagy bajban naponkénti szabadulásához tőle kérjen hathatós segítséget? Biztos sokszor mondogattátok: "Édesapám, ne tegye" - de az nem elég ilyenkor. A fuldoklónak sem elég, ha bátoriságot tanácsolnak neki, hanem utána kell ugrani, kezünket feléje kell nyújtani, mert csak így tudjuk kivonszolni a partra. Ezért önmagunk fölött is a bűnbánat könnyeit kell hullatnunk: "Igen, Uram, ezért a legyőzött életért mi is hibásak vagyunk."

Elítélnünk nem szabad, de itt és most újra fel kell figyelünk arra, hogy az ellenség mindent megtesz az én életemben is és a ti életetekben is, hogy győzzön bennünk, hogy legyőzzön bennünket. De mindnyájunk szabadulása érdekében az Úr Jézus mindenkinél összehasonlíthatatlanul többet tett. A kereszten szeretetével, szenvedésével és áldozásával végső győzelmet aratott a bűnön, és ezt a győzelmet boldogan ajándékozza minden benne bízó megváltottjának. Ez a győzelem nemcsak erre a földi életre, hanem az örök életre is szól. Hogy ezt a győzelmet Jézus igazában kinek adja és kitől veszi el, azt mi biztosan nem tudjuk. Az ítélet is, a felmentés is nálunk van. Legszebb példázatában valamit megsejtett velünk ebből az érthetetlen

és győzelmes szeretetből. A hazatérő tékozló fiút ölelő kar, azaz megbocsátás várja.

A harc szüntelen folyik mindnyájunkban. Aki nem veszi ezt komolyan, az legyőzetik. De azt, aki gyengeségét, szenvedélyét, bűnét elmondja Istennek, nem utasítja el irgalmas mennyei Atyánk hanem karjába öleli, mert a tékozló életet Krisztus kereszten kiontott drága vére elfedezi. Hogy miként tér haza ez a tékozló fiú, édesapátok, ezt mi nem tudhatjuk. Ezt csak a szíveteket egyedül ismerő mennyei Urunk tudja, aki így szólt egykor és így szól ma is: "aki hisz énbenem, ha meghal is él". Élesszen meg benneteket, gyászoló testvéreim, a Szentlélek Isten, a mennyei vigasztaló, és építse meg romba dőlt életeteket, miként újjáépült egykor Jeruzsálem. Ámen.

A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Csiha Kálmán püspök
Főszerkesztő: Nagy László
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület igazgatótanácsa
Készült a Református Egyház Misztótfalusi Sajtóközpontjának
nyomdájában

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

